

M. A. Akşit Koleksiyonundan/Collection

Sevgi

7

Suya verilen Kutsal Kavram üzerine*

*M Arif AKŞİT***

*Su ve kutsallık üzerine yorumlar.

** Prof. Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji Bilim Dalı, Pediatri Genetik

Yaşantıda, varlıklarda, su kapsam olarak en orantısal olan oluşumdur. Aynı zamanda en çok gereksinim duyduğumuz, değişen alıp, verdiğimiz olmaktadır. yaşamsal önemli olan bir meta olarak, elbet birey ve kültürel yapıya göre farklı algılar olmaktadır.

Her bir boyut, mutlaka inanç ve kutsal boyuta da atıfta bulunurlar. Burada da gözlemlendiği gibi, Arapça okunması ile su kutsallaştığı inanırken, sözlerin böyle olmadığı da açıktır.

Su ile yıkanma, temizlenme, bir bakıma tazelenme boyutu ile insanlar değişim, gelişim ve farklılaşma geçirdiğini sanmaktadırlar. Bu bireye göre değişmektedir.

Homo sapiens, sapiens diğer canlılar gibi, varlıklarının, hücre içi ve hücre dışı kapsamlarının temeli sudur.

Varlığın güçlenmesi için kutsallaştırma bir bakıma gücü artırma şeklindedir.

Temel alınan tüm canlı ve cansızlara saygı duymak, sevgi temelinde olmak ve bunların varlığını korumak, gözetmek önemlidir. Bunun özeti de şükür, teşekkürdür. Türkçe sağ olsun, var olsun tanımı yapılmaktadır.

Bu Makalede Kuran^{1,2} temelinde su, nehir/akarsu, kutsallık kavramı irdelenecek, bunun için, şeytan kavramı ile de vurgu yapılmalıdır. Kutsal kavramının Kuran temelinde olmadığı dikkate alınmalıdır.

Özet

Suya Verilen Kutsal Kavram üzerine

Amaç: İnsanlar suyu içme ve yaşamları için faydalı olması ötesinde, temizlik için de kullandıkları için, ona bir ruhsal ve kötülüklerden temizlenme olarak görmektedir. .Bu açıdan da kutsallaştırma boyutu vardır ve sosyal açıdan, kuran temelinde konu irdelenmektedir.

Dayanaklar/Kaynaklar: Tüm şeytan ve kutsallaştırma dayanakları doğrudan Kuran ayetlerinin tümü (Şeytan: 37 Surede 94 Ayet ve 185 Sonuç) ele alınarak incelenmiştir. Ayrıca su ve nehir ile kutsal kavramı konusunda da tarama yapılmıştır. Ansiklopedik bilgi de Wikipedia'dan alınmıştır.

Giriş: İnsanların Kültürel yapılar, bireysel inanışları, bir şeye dayanmak, sorumluluktan kurtulmak ve ellerinde büyü bir sopa gibi meta olmasını isterler. Çeşitli inanışa bağlı dayanaklar dayanak yaparlar, ancak bu sözler anlaşılabilir kendi lisanları ile olursa, büyü olamayacağı da açıkça anlaşılır.

Genel Yaklaşım: Öncelikle şeytan ve şeytanlık kavramı ele alınmıştır, çünkü büyü ve birçok kutsallığın bu kavrama karşı yapılmaktadır. İnsanların var oluşu gerekçesi olarak (11/7); daha güzel şeyler ortaya çıkarmak için yaşadığımızı vurgulanmaktadır.

Başlıca boyutlar: Şeytan bir obje değil, bize fikir veren, bizim aklımızı çelen düşünce olup, eylemi biz yaptığımız için sorumlu ve suçlu biz olmaktayız, bizim üzerimizde bir etkisi yok olarak Kuran ifade etmektedir. Kutsallık olarak söylenenlerin de suya bir kutsallık katmadığı, ama plasebo olarak inançta bir katkı yaratabileceği görülmektedir.

Yaklaşım: Su, toplumda önemli olması, birey açısından da yaşamsal olması açısından, su konusunda ele alınan kutsallık kavramları bu Makalede incelenmiştir.

Yorum: Fiili yapan biz ve sorumlu bizler olduğumuz gerçeği ile, başka bir aracı bulmaya gerek olmadığı algılanmalı, başka bir şeye de kutsallık katmamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Kutsallık, şeytanlık, su ve okunmuş su

Outline

The Divine Concept Given to Water

AIM: Water is essential for life and also contribute the culture, even for cleaning. So, the religious and conception of clearing from evil, be makes as divine process. This Article is in consideration of this celestial configuration under the Quran verses.

Grounding Aspects: All the holly and evil groundings are taken from Quran, as: 37 surah, 94 verses, result of 185, and also holy, divine one. The verses about water and river in consideration. Wikipedia is the religious aspect taken from.

Introduction: Human being, as individual and cultural perspective, gives some divine functions to nearly aspects, evil acts, as get rid of the responsibility, like e magic stick, be an angel, thus, the words as for making holly water, if translated in other language, not have any meaning as magic.

General Considerations: First the Satan and evil act is in consideration based on Quran verses. The grounding of presence of Human being as (11/7), more good values be established and be overcome as a reasoning of life.

Proceeding: Satan is not an object, just be an idea, given some harm and cruel consideration to us, responsivity is to a person, not any effect on an individual. Holly one has only be plasebo effect.

Conclusion: The act is at individual responsibility; nothing can be accountable to influence ourselves.

Key Words: Evil and Satan, water, and holly water

Giriş

Su, öncelikle kirliliği temizlediği için, kısaca şeytanlığı ve şeytanı temizlediği algısı vardır. Kısaca öncelikle su, şeytanlığı temizler mi diye sorgu yaparak, buna cevap aranmaya çalışılacaktır.

Şeytanlık Su ile temizlenmez

Bir başka boyut olarak, pisin temizlenmesi için su gereklidir. Bu bir tören olarak yapılmakta, zamanımızda da yıkanma ve temizlenme de bir gereklilik ötesidir. Bir bakıma kutsama olarak da görülmektedir. Hristiyan temelinde insan bir defa kutsal takdis edilmeli ve Papaz onu tercihan akar suda, nehirde başını batırarak kutsamalıdır. Yenidoğanlara da aynı şekilde az su ile dökülmesi ile kutsanır, ayrıca belirli klisenin halkı olarak kaydedilir. İslam'da ise "Gusül Abdesti" denildiği gibi tüm vücut yıkanılır, iğne deliği kadar kuru alan olmamalıdır.

Yıkadığınız vücudunuzdur, fikir ve davranışınız değil, sadece iyilik ve etik davranmak için temiz olmak, fikir temizliği gibi bir algıdır, bir niyettir.

Yıkarken sıklıkla söylenen dualar, niyetlerdir

Yüzü yıkama, yüze su vurma, yüze su fişkırtma, yüze su atma gibi davranışların bireye yaptığı etki farklıdır. Kutsamadan, temizliğe ve hakarete kadar varan boyutu vardır.

- **Yüzüm dert görmesin.** Yüzü yıkarken sıklıkla, yüzüm dert görmesin, iyilikler üzerine olsun sözü söylenir.
- **Yüze sağlık kazandırısın.** Yüzü nemlendirme, az su ile serpiştirme, bir açıdan kutsal su ile yapılan işlemdir. İslam boyutunda olmasa da bu yaklaşım, bebeğin kutsanması ile, bir bakıma takdis edilmesi boyutudur.
- **Derin burnundan içine çek, şifa versin.** Yüze buhar içinde tutmak, bir solunum yolunun nemlenmesi, bir çeşit tedavi yanında, kaynayan suya konulan otlar ile anlam kazanılır. Nane, okaliptüs bir tedavi için uygulanırken, insanların görüşleri değişmesi ve farkındalık içinde olması için yaklaşım temelinde de olmaktadır.
- **Ferahlık versin, dertler gitsin.** Yüze su çarpma, bir terlemede serinletici olma ötesinde, sert su ile bir kirin uzaklaştırılması boyutu olarak da alınabilir. Şeytan uzaklaşsın denilmektedir.
- **İslah ol, temizlen.** Bir kişiye hakaret anlamında olarak, bir bardak suyu suratına çapmak bir Reaksiyonel durumdur. Sıklıkla cinsel teklife karşı uygulanmaktadır, hakaret unsurudur. Senin aklını bu su temizlesin, aklını bulasın anlamındadır.
- **Yıkan, kirlerden uzaklaş.** Sıklıkla su ile yıkanma, kirlerin temizlenmesi yanında şeytanın da akması olarak kabul edildiği gözlenmektedir. Ancak İslam boyutu farklıdır, buna inanmak kabul edilemez. Eline dua okumak ve bu el ile yıkanmak, şeytanlığı uzaklaştırdığı ifade edilmektedir. Ancak temel Kuran dahil tüm boyutlar bu anlam ile din, inanıştan kaçırılmaktadır.
- **Şükür, su bir nimettir.** Besmele çekmek, Allah'ın adı ile başlamak, kötülükten kaçınmak, doğrudan, etik yolda olacağım yemini etmektir, bu yağmurda ıslanmamak için şemsiye almaya benzer.

Su Şeytanı Temizlemez, Çünkü, şeytan biz ve şeytanlık fikrimiz olabilmektedir:

İnsanlar suçu kendileri değil, şeytana atmak istemekte, sorumluluktan, dolayısıyla cezadan kaçma yaklaşımındadırlar. Bu açıdan hiçbir yerde şeytan yaptırıyor değil, şeytanın bir fikir olduğu, olayı kendilerinin yaptığı vurgusu vardır.

Her birey farklı algılayabilir, obje olarak tutarak, sanki Yaratana karşı gelmiş şeklindedir. Şeytan ile ilgili tüm veriler bakılarak incelenecektir. Kuran temelindeki açıklama:

Şeytan Nedir?

- **Şeytanlık yapan kendi yaptıkları ile kalır, kimse sahip çıkmaz.** 2/14: *Şeytanları ile baş başa olmaları* (kendi vehimleri ile birlikte olmaları, benliklerine uymaları, birlikteyiz diyerek yalan söyledikleri, alay etmektedirler).
- **Şeytanlık, insanlıktan kayar, insanlık dışına geçmektir.** 2/36: *İçinde yaşadıkları boyuttan kaymaları, şeytan boyutu* (Bir süre arzda yaşam ve belli bir süre yararlanma söz konusudur, denilerek, yaptıkları zarar ve zulüm karşılığı görüleceği belirtilmektedir, insanlıktan kaymayı şeytan boyutu denilmektedir)
- **Gerçeği saptıran, şeytanlık peşindedir.** 2/102: *... hakkında şeytanlara/vehim ile tahrik etmeleri, O şeytanlar (insanlar) hakikati inkar edenler olmuştur.* (Gerçeği inkar eden, vehim ile tahrik eden bireyleri şeytan demektir).

- **Zarar ve zulüm, kısaca şeytanlık adımı atmayınız.** 2/168: *Şeytanın adımlarınıza tabi olmayınız* (Birey, benliği ve arzuları ile insanlık dışı, zarar ve zulüm üzerine yaklaşımlara tabi olunmamalıdır).
- **Şeytan, ego güçlendirip, bize fikir ve filleri yaptırır.** 2/169: *Şeytan, size ancak egonuzu kuvvetlendirecek fikir ve filleri, yalnızca helal olmayan bedensel zevkler için yaşamayı ve Yaratan hakkında ilme dayanmayan şekilde hüküm vermenizi emreder* (Burada doğrudan şeytanın kendi benliğimiz ve arzumuz oluşu anlaşılmaktadır, obje değildir).
- **Şeytan, insanlığın, barışın düşmanıdır.** 2/208: *Ey iman sahipleri! Hepiniz toptan barış içine girin. Şeytanın adımlarını izlemeyin. Çünkü o, sizin için apaçık bir düşmandır* (İnsanın barış içinde olması, insanlık üzere olması ile, düşmanlıktan sıyrılması, şeytan olmamasıdır).
- **Şeytan çirkinliklere özendirir.** 2/268: *Şeytan sizi fakirlikle korkutur, size görünür görünmez çirkinliklere özendirir, Allah ise size kendisinden bir bağışlanma ve lütuf vaat eder* (Şeytanlık, fakirlikten korkarak insanların hakkını dikkate almamak, görünür veya görünmez, gizli çirkinlikler olduğu, ancak insanlık boyutu olarak hata yapılabileceği, bu nedenle bağışlanma talep ederek değişmeleri beklenir).
- **Haksız kat, kat kazanmak şeytanlıktır.** 2/275: *O ribayı yiyenler, şeytanın bir dokunuşla çarptığı kişinin kalkışından başka türlü kalkamazlar. Bu böyledir, çünkü onlar, "Alış-veriş de riba gibidir." demişlerdir. Oysaki Allah, alışverişi helal, ribayı haram kılmıştır. Kendisine Rabbinden bir öğüt gelip de yaptığından vazgeçenin geçmişi kendisine, işi Allah'a kalmıştır. Yeniden ribaya dönene gelince, böyleleri ateşin dostlarıdır. Sürekli kalacaklardır orada* (İnsan misli ile kazanç içinde olmamalı, hak edişe göre kazanmalıdır, alış-verişte hak ediş önemlidir, zorlukta olan için fahiş fiyat olması kabul edilemez).
- **Şeytanlıkta olanlar toplumdan kovulur, diğerleri insanlığa sığınır.** 3/36: *... Onu ve soyunu, kovulmuş şeytandan sana sığındırıyorum* (İnsanların çocukları için, şeytan boyutundan uzak olmalarını dilemeleri, insanlıktan kovulan boyutta olmamalarını dilemektedirler).
- **Şeytanlık düşünen ama yapmayanlar ceza görmezler.** 3/154 *İki topluluğun karşılaştığı gün geri dönüp gidenleriniz var ya, yaptıkları bazı işler yüzünden şeytan onların ayağını kaydırmak istemişti. Yemin olsun, Allah onları yine de affetti.* (İnsanların bazı işlerde kaçtıkları ve iyi işleri yapmak yerine başkalarının yaklaşımlarını engellemeleri, onların ayaklarını kaydırmaları şeytanlık denilmekte, ancak affedilmek için geri dönüş kapısı da açık tutulmaktadır).
- **Etik ilkelerde olanlarda şeytanlık olmaz.** 3/36: *... Onu ve soyunu, kovulmuş şeytandan sana sığındırıyorum* (İnsanların çocukları için, şeytan boyutundan uzak olmalarını dilemeleri, insanlıktan kovulan boyutta olmamalarını dilemektedirler).
- **Doğruda olan değil, suçlu olan, şeytanlıkta olan, hukuk, yasadan korkar.** 3/175: *İşte size şeytan. O yalnız kendi dostlarını korkutur. Eğer inananlarsanız onlardan korkmayın, benden korkun* (Yokluk ile korkan, hırs ve zorbalığa başvurma gerekçesi yaratabilir, bu açıdan insanlıktan uzaklaşmaktan korkmalıdır).
- **Şeytanlıkta olan hesap vermek istemez.** 4/38 *Bunlar, Allah'a ve âhiret gününe inanmazlar da halka gösteriş olsun diye mallarını dağıtırlar. Arkadaşı şeytan olan için ne kötü arkadaşdır o.* (suçlu olan daima kaçmak ister hukuktan kurtulmak ister ama tarihte görülmemiştir).
- **Şeytanlıkta olan, şeytana/kötülüğe inanır, kısaca kötü ve zarar yolda iken, doğru yoldayız derler.** 4/51: *Görmedin mi şu kendilerine Kitap'tan bir pay verilmiş olanları? Puta, tağut inanıyorlar; küfre batmışlar için, "Bunlar inananlardan daha doğru yoldadır!" diyorlar* (Bilgi sahibi olmasına karşın, başkasının hakkını zorla ve zulüm ile elde eden, kendisini doğru yolda olduğu iddiasında bulunabilir, ama yanıldadır).

- **İnanarak, bilerek, hesaplayarak nimet yaratan, değerler üretenler zaman süreci ve eşleri, arkadaşları ile şeytanlık dışındadırlar.** 4/57: *İman edip hayra ve barışa yönelik işler yapanlara gelince, onları altından ırmaklar akan cennetlere koyacağız. Hep orada kalacaklardır. Orada kendileri için tertemiz eşler de olacaktır. Ve onları, en güzel biçimde serinleten bir gölgeye kavuşturacağız.* (İnsanlar şeytanlıkta olanlar ile bir olamazlar, dostları da aynı yapıdadır, işleri, çalışmaları değer üretmek, nimet yaratmak üzere olun, tesadüfi değil, çalışma ile olunur).
- **Hukuk yazılı ve suç unsuru taşıyanları ayırır, burada hakim olan, suç işleyen, zarar ve zulümde olan, şeytanlıkta olan olamaz.** 4/60: *Sana inzal olunana ve senden önce inzal olunana iman ettiklerini sananları görmüyor musun; inkâr etmeleri emredildiği hâlde Tağut'u aralarına hakem yapmak isterler... Şeytan da onları geri dönemeyecekleri kadar uzak bir sapıklığa (şirke) düşürmeyi diler* (Bir konuda taraftar olan hakim olamaz, suç işleyen, şeytandan hakim olursa, suçsuz mahkum olur).
- **İnsanlık yolunda olma ile, şeytanlıkta olma, insanın bir seçimi olmaktadır.** 4/76 *İman edenler Allah yolunda savaşırlar; küfre sapanlarsa tağut yolunda savaşırlar. O halde, şeytanın dostlarıyla savaşın. Hiç kuşkusuz, şeytanın tuzağı çok zayıftır.* (Allah'ın yolu, insanlık, çalışarak değer üretmek ve barış diye özetlenince, şeytanın yolu da zarar, zulüm ve bilerek isteyerek yapmak, savaşmaktır denilebilir. Bu açıdan mücadele şeytanı dost edinenler olmaktadır, mutluluk boyutu bu şekilde yakalanabilir).
- **Şeytan, başkasının korku ve güven eksikliğini kullanır.** 4/83: *Onlara, güven yahut korkuya ilişkin bir haber ulaştığında onu hemen yaydılar. Oysaki, onu resule ve içlerindeki buyruk/sorumluluk sahiplerine götürmüş olsalardı, aralarındaki okuyup araştırarak hüküm çıkaranlar, onu elbette bileceklerdi. Eğer Allah'ın lütuf ve rahmeti üzerinizde olmasaydı, pek azınız/pek az işiniz hariç şeytanın ardı sıra giderdiniz.* (Bir konu mahkemeye, kolluk güçlerine vermek yerine suçu gizlemek, TCK 280 Maddesine göre sağlık teşkilatı için kabul edilemez).
- **Cinsellik şeytanlık içindedir ve kötülük istemek ve zarar, ziyanı istemek bu kapsamdadır.** 4/117: *Allah'ın berisindekilere davet/dua edenler sadece dişilere/dişileşmiş halde davet/dua ederler. Ve onlar inatçı bir şeytandan başkasına çağırıp yakarmıyorlar.* (Zarar ve ziyana çağırın, zorbalık boyutunda olan kişi, inatla, zararı bilmelerine karşın bu yolda devam ederler).
- **Suç işleyen, kısaca şeytanlık yapan, her zaman diliminde ceza görür, lanet ile karşılaşır.** 4/118: *Allah ona lanet etmiştir. Demişti ki o: "Senin kullarından belirli bir pay elbette alacağım."* (Zarar ve zulüm yapan kişinin hemen değil, bir boyut ile, kısaca bir süreç ile ceza alacağı için, bu süreç yanlış algılanmamalıdır).
- **Hurafe, anlamadan okuyan, kuruntuda olan, emredenler şeytanlıktadırlar.** 4/119: *"Yemin olsun, onları saptıracağım, onları kuruntulara/ hurafelere/ anlamını bilmeden okumaya mutlaka iteceğim. Onlara mutlaka emir vereceğim de davarların kulaklarını yaracaklar; onlara muhakkak emredeceğim de Allah'ın yaratışını/yarattıklarını değiştirecekler."* Kim Allah'ı bırakıp da şeytanı yandaş edinirse açık bir hüsrana kesinlikle yuvarlanmış olacaktır. (Şeytanlık işlevleri olarak, sapkınlık, gerçek ve hakikati kabul etmemek, buna karşın kuruntu, hurafeler ile anlamını bilmeden bilimsel ve yaratılışı ters anlamda kılacaklar ve bu şekilde şeytanlığa yandaş olacaklardır).
- **Bir kişi, anlamadan, bilmeden ümit verir, söz verir, hayal kurdurur, kısaca yalan söyler ve bilerek veya bilmeyerek aldatır ki bu şeytanlıktır.** 4/120: *O, onlara söz verir, ümit verip hayal kurdurur, hurafeye/anlamını bilmeden okumaya iter. Şeytan, onlara bir aldanıştan başka hiçbir şey vaat etmez* (Anlamını bilmeden okumak, sanki biliyor gibi, sanki hurafe doğru gibi kabul etmekte, başkalarını yanıltmakta, hayal kurdurmaktadır).

- **İnsanların hayvan gibi yaşama ötesinde, diğerlerini de dengesini bozmaları bir şeytanlıktır.** 5/60: *De ki: "Allah katında ceza olarak bundan daha kötüsünü size bildireyim mi? Allah'ın lanetlediği, üzerine gazap indirdiğidir o. Allah böylelerinden maymunlar, domuzlar ve tağut uşakları yapmıştır. İşte bunlardır yer bakımından daha kötü, yolun denge noktasını kaybetme bakımından daha şaşkın olanlar"* (Bazı kişiler, şeytan yardımcısı gibi, kötülük ve insan haklarının yenilmesine katkı ve destek sağlarlar, zalimlere kul ve yönetici olurlar, bunlardan sakınılmalıdır).
- **Aklı bozan durumlar, ikna dahil, sorumluluğu örten durumlar, bazı şeyleri peşin güçlü ve hakim kılarak onlara uymak, mesuliyetli olmaktan kaçmak, onlara bağlanmak, fal ve büyüünün sanki gücü varmış gibi yaklaşım yapmak, şeytanlıktır.** 5/90: *Ey iman edenler! Uyuşturucu/şarap, kumar, tapılmak için dikilen taşlar, fal okları şeytan işi birer pisliktir; bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz* (Korunma ve tedbir tedavinin önündedir, zararda da aynı şekilde kaçınmak gerekir).
- **Kumar ve uyuşturucu aynı zamanda, insanlar arasında haksız kazanç sağlama ötesinde bir nefret oluşturur ve insanlık ile iletişimi bozar, kısaca şeytanlıktır.** 5/91 *Şeytan; uyuşturucu ve kumara sokularak aranızda düşmanlık ve şiddetli nefret yerleştirip sizi Allah'ı anmaktan, namazdan/duadan geri çevirmek ister. Artık son veriyorsunuz değil mi* (Bazı yaptıklarımız, kendimize zararlıdır denilebilir, ama bu yapılanlar, toplumda da bazı kişilerin etkilenmesine neden olur, nefret doğmasına da sebep olmaktadır).
- **Zorba, zalim işleri başkasının yararına diyerek yapar, bilgilenme ve rıza aramaz, emir verir, bunların hepsi şeytanlıktır.** 6/43: *Zorluğumuz kendilerine gelip çattığında bir sığınabilselerdi! Ne yazık ki kalpleri katılaştı; şeytan, yapmakta olduklarını onlara süslü-püslü gösterdi.* (Zorluk olduğunda başkasını suçlamak ve sorumlu tutma sık yapılır, halbuki insanlık boyutu ile düşünerek, yumuşak yol ile çözüm aranmalıdır ki çözüm süslü olanda değil, doğru olanda olduğu kavranmalıdır).
- **Doğru ve gerçek laf kalabalığına boğulmamalı, yapıyorsa, yüz çevirmelidir. Zalimlerle bir olmak şeytanlıktır.** 6/68 *Ayetlerimiz hakkında lakırdıya dalanları gördüğünde, onlar başka bir söze dalıncaya değin onlardan yüz çevir. Eğer şeytan sana unutturursa, hatırladıktan sonra o zalimler topluluğu ile oturma* (Şeytanlık yapan ile birlikte olunmamalı, anlattıkları sözler ile temel vurguyu ortadan kaldıracırlar).
- **Bir konuda iyi ve doğruya kılavuzluk edilince, bundan dönmek, döndürmek şeytanlıktır.** 6/71: *De ki: "Allah'ın berisinden, bize yarar da zarar da veremeyecek şeylere mi yakaralım? Allah bize kılavuzluk ettikten sonra ökçelerimiz üstüne geri mi döndürülelim? O kişi gibi, şeytanlar kendisini ayartıp yeryüzünde şaşkın dolaşır hale getirmişlerdir. Oysaki onun, "Bize gel!" diye doğruya ve güzele çağıran arkadaşları vardır."* *De ki: "Allah'ın kılavuzluğudur gerçek kılavuzluk. Âlemlerin Rabbi Allah'a teslim olmakla emir olunduk biz* (Fayda ve zarar vermeyen işleri ve boyutları, sanki yaratıcı gibi tapınmak, onları çoban kabul etmek ve gerçek yerine masallara inanmak kabul edilemez).
- **Bir kimse doğru ve insanlıkta ise, her türlü şeytanlık ona düşman olur, ilişki kesilmelidir.** 6/112: *İşte böyle, biz peygambere insan ve cin şeytanlarını düşman yaptık. Bunlar aldatmak için birbirlerine lafın yaldızlısını fısıldarlar. Rabbin dileseydi onu yapamazlardı. Bırak onları, düzdükleri iftiralarla baş başa kalsınlar* (Şeytanlık ile uğraşanlar bir kötü ve zorbalığı ortaya atarlar ve sonunda da cevabını isterler, bir iftiranın cevabı ve savunması olamaz ve ancak kendilerini aldatabilirler).
- **İnsanlık üzere olmayan hiçbir şey, etik olmayanlar birer şeytanlıktır.** 6/121: *Üzerine Allah'ın adı anılmayanlardan yemeyin. Böyle bir şey tam bir yoldan çıkıştır. Şeytanlar kendi evliyasına/dost ve destekçilerine sizinle mücadele etmeleri için ebetteki vahiy gönderirler. Eğer onlara boyun eğerseniz kesinlikle müşrikler oldunuz demektir* (Her türlü yaklaşım etik

boyutta ve insanlık üzere olmalarıdır. Şüphe bile yapılmamasını gerekli kılar. Suça karşı çıkılır ama şüphe durumunda bile kaçınılır, tedbir alınır).

- **Gerekçeler daima insanlık üzere olmalı, dayanakta hak ediş olmalıdır, bunların dışındakiler ise şeytanlıktır.** 6/142 *Hayvanlardan yük taşıyanı da yaygı/döşek yapılanı da yaratan yine O'dur. Allah'ın size verdiği rızıklardan yiyin, şeytanın adımlarını izlemeyin! Çünkü o sizin için açık bir düşmandır* (İnsan kendi kazandığı, çalışarak emek verdiği kendi hakkıdır, bunun dışındakileri kabul etmemelidir).
- **Olmayacak bir şey için, vesvese verilmesi bir şeytanlıktır.** 7/20: *Derken, şeytan, kendilerinden gizlenmiş çirkin yerlerini onlara açmak için ikisine de vesvese verdi. Dedi: "Rabbimizin sizi şu ağaçtan uzak tutması, iki melek olmayasınız yahut ölümsüzler arasına katılmayasınız diyedir* (İnsanlar bir zarar oluştururken, gerekçeleri, çirkinlikten kurtulmak, fakirlik ve yüce makamı kaçırmak olur, insanlıktan kopup kaybederler).
- **Zarar oluşturmak şeytanlıktadır.** 7/22: *Nihayet, onları kandırarak aşağı çekti. O ikisi ağaçtan tadınca çirkin yerleri kendilerine açıldı. Bahçenin yapraklarından yamalar yapıp üzerlerine örtmeye başladılar. Rableri onlara seslendi: "Ben size bu ağacı yasaklamadım mı? Ben size, şeytan sizin için açık bir düşmandır demedim mi?"* (Yasak olan bir şeyi yapmak, özür dilememek, bilerek ve isteyerek kabahatli olmak, şeytanlıktadır).
- **İnsanlar arasında ayırmacılık fitnesi ile insanlık dışı olup, onları dost edinmek bir şeytanlıktır.** 7/27 *Ey âdemoğulları! Şeytan, ana-babanızı, edep yerlerini onlara göstermek için elbiselerini soyarak cennetten çıkardığı gibi, sakın size de bir fitne musallat etmesin. Çünkü o ve kabilesi sizi, onları göremeyeceğiniz yerden görürler. Biz o şeytanları, inanmayanlara evliya/dostlar yaptık.* (Bazı kişiler bildiğini söyleyerek, ayırmacılık yapar, insanlar arasında ikilik, düşmanlık, fitne oluştururlar, cinsiyet bunlardan biri olup, ayırmacılık bir şeytanlık boyutudur).
- **İyi, güzeli kılavuz yapan ile sapıklık üzere olan bir olmaz, biri şeytanlıktadır.** 7/30 *Bir kısmını iyiye ve güzele kılavuzladık, bir kısmının üzerine de sapıklık hak oldu. Onlar, Allah'ın berisinden, şeytanları evliya edinmişlerdi. Bir de kendilerinin hidayet üzere olduklarını sanırlar.* (Bazı kişiler zarar ve zulme bir kurtuluş olarak görürler, bu onların insanlıktan sapmaları ve nimet yolundan ayırıcı olmaktadır).
- **Suçlar tanımlanmasına karşın, haberi olmasına karşın, azgınlık yapan, ayrılan kişiler şeytanlıktadır.** 7/175 *Onlara, şu adamın haberini de oku: Kendisine ayetlerimizi vermiştik; onlardan sıyrılıp çıktı, şeytan da onu peşine taktı; nihayet o, azgınlardan oluverdi.* (Bilgilendirmeye karşın tam tersi yapan, rızasını zarar ve zorbalık üzere kullanan kişi azgınlardan olur).
- **İnsan bir zarar ve ziyan yaptığında fark edilmeyeceğini sanması da bir şeytanlıktır.** 7/200: *Şeytandan bir dürttük seni dürtüklediğinde, Allah'a sığın. Çünkü O, her şeyi işitir, her şeyi bilir.* (Bazı durumlarda fikir fırtınası akla gelir, bu zarar ve zulüm yapmak için değil, bunlardan kaçmak içindir).
- **Korunma ve gözetme, sorunlarda tedbiri gerektirir, yapmama ise bir şeytanlıktır.** 7/201 *Korunup sakınanlar, kendilerine şeytandan bir görüntü/dürtü gelip dokunduğunda, hemen Allah'ı hatırlarlar. İşte o anda görülmesi gerekeni görürler* (Korunan, gözetilen, tedbir alan, önlemleri dikkate alan kişi, bir sorun yaşarsa, tüm tedbirler dikkatine gelir ve gerekeni yapar).
- **Bazı fikirlerden kurtulmak, şeytanlıktan arınmak için, pisliği giderici, akıl ve gönül bütünleştirici çözümler üretilmeli, kısaca etik ilkelere olmalıdır.** 8/11 *O zaman sizi, Allah'tan bir güven olmak üzere hafif bir uyku bürüyordu; sizi onunla temizlemek, şeytanın pisliğini sizden gidermek, kalplerinizi birbirine bağlamak, ayaklarınızı sağlam bastırmak için üzerinize gökten bir su indiriyordu* (İnsanlar zarar ve zulümden çıkmak için, bilgi almalı, bilim üzere olarak, gerçeğe göre yaklaşım yapmalıdır).

- **İnsanlar suçu süslü görüp yapabilirler, ancak suçtan sorumlu olan bireydir, ceza şahsidir, eylem ise şeytanlıktır.** 8/48: *Şeytan onlara, yaptıklarını süslü gösterip şöyle demişti: "Bugün size galip gelecek kimse yok, ben yanınızdayım." Fakat iki topluluk yan yana gelince iki topuğu üstüne çark edip şöyle dedi: "Ben sizden uzağım. Ben sizin görmediklerinizi görüyorum, ben Allah'tan korkarım. Allah'ın cezası çok şiddetlidir."* (Bir mahkeme ceza yaklaşımında eylemi yapana ceza verir, somut yaklaşım olmalıdır).
- **Bireye özel ve özgün olanın başkasına anlatılmamalıdır, araya bir şeytanlık, farklı düşünce girebilir.** 12/5: *"Yavrucuğum, dedi, rüyayı kardeşlerine anlatma; sonra sana bir oyun oynarlar. Hiç kuşkusuz şeytan, insan için açık bir düşmandır* (Başkalarına en yakınları bile olsa, şahsi olanları anlatmamalıdır, hasetlerini çekebilir).
- **Eğer bir kişi etik ilkelerde değilse, fayda yerine zarar oluşturabilir ve şeytanlık yapar.** 12/42: *Yusuf o iki kişiden, kurtulacağını düşündüğüne şöyle dedi: "Rab edindiğin kişi yanında beni an." Ama şeytan o adama, rab edindiği kişiye hatırlatmayı unutturdu. Böylece Yusuf yıllarca zindanda kaldı* (İnsanlar şeytanlıkta olunca, başkasına yararlı olacak şeyleri unutabilir, yapmayabilir).
- **İnsanlar arasında kardeşler arasında bile olan yakınlığa karşın, lütuflar, süslü laflar ile aralarına yamukluk sokmak bir şeytanlıktır.** 12/100: *Ana-babasını tahtın üstüne çıkardı. Hepsi, Yusuf'un önünde secde eder gibi eğildiler. Yusuf dedi: "Babacığım, işte bu, benim önceden gördüğüm rüyanın yorumudur. Rabbim onu gerçekleştirdi. O, bana çok güzel lütuflarda bulundu, şeytan, benimle kardeşlerim arasına yamukluk soktuktan sora, O beni zindandan çıkardı. Sizi de çölden getirdi. Rabbim, dilediği şeyde çok ince lütuflar sergiliyor. Alim olan O'dur, Hakîm olan O'dur* (Birçok konu hayal ve rüya gibi görünse de süslü laflar ve yamukluk ile bir şeyin elde edilemeyeceği, tarihsel süreç ile nimet ve değer üste çıkması beklenilebilir).
- **Şeytanlık, vaatte bulunur, çayar, davet eder, uyanlar suç işlemiş olur, suçu yapan cezayı yer, bireydir, şeytan tanrı gibi görülemez, zalimler cezalandırılırlar.** 14/22: *İş bitirilince şeytan onlara şöyle dedi: "Allah size hak bir vaatte vaatte bulundu, ben ise vaat ettim ama vaadimden caydım. Benim sizin üzerinizde bir sultam yoktu. Sizi davet ettim, siz de bana uydunuz. Hepsi bu. Şimdi beni kınamayı bırakın da öz benliklerinizi kınayın. Ne ben sizi kurtarabilirim ne de siz beni kurtarabilirsiniz. Aslında ben sizin, daha önceden beni şirk aracı yapmanıza karşı çıkmıştım. Zalimler için acıklı bir azap öngörülmüştür."* (Birey başkasının etkisinde kalırsa, suç ilerse, cezayı kendisi yer, başkasını tanrı yapması onu kurtarmaz, zulmeden ceza görür).
- **Şeytanlık, toplum ve insanlardan kovulup, taşlanan fikirler ve boyutlardır.** 15/17: *Ve onu/onları, her kovulup taşlanmış şeytandan koruduk.* (Etik ve insanlık üzere olan ilkelerde olmak insanları zarar ve zulümden korur, şeytanlıktan korur).
- **Suç, zararı ve zulmü bilmediğini iddia etmek, bir şeytanlıktır.** 16/63: *Yemin olsun Allah'a ki, senden önceki ümmetlere de elçiler gönderdik de şeytan onlara amellerini süslü gösterdi. O, bugün de onların dostudur/ o gün de onların dostu idi. Onlar için acıklı bir azap var* (Suç bilinir, zarar ve zulüm belirgindir, bu açıdan, daha önceden bilgilendirme yapılmasa bile, ancak tüm toplumlarda bunlar iletilmiştir, bilmiyorum demek bile, şeytanlığı bilmemek gibi aldatıcıdır).
- **Bir bilgi, bir eğitim şeytanlıkta olarak yapılamaz.** 16/98: *Kuran okuyacağın zaman Allaha sığın* (Etik, doğru ve nimet üzere olunursa eğitim olabilir, zarar ve zulüm üzerine olamaz).
- **Elinde delil varmış gibi, iftira atanlar şeytanlıktadırlar.** 16/99: *Şu bir gerçek ki şeytanın elinde, iman edip yalnız Rablerine dayananlar aleyhine hiçbir sulta/hiçbir kanıt yoktur* (Etik ilkelerde olanların aleyhlerine bir boyut olamaz, bireylerin kendi hür davranışları da suç olarak yorumlanamaz).

- **Şeytanlık, saçıp savurma ve nankör olmaktır.** 17/27: *Çünkü saçıp savuranlar şeytanların kardeşleri olurlar. Ve şeytan, kendi Rabbine nankörlük etmiştir* (Elinde bir değer vara paylaşmalıdır, atmak, boşa harcamak zayıflığın ötesi, topluma zarardır).
- **Başkası için en güzeli istemek ve yapmaya çalışmalı, bundan yamukluk bir şeytanlıktır.** 17/53 *Kullarıma de ki: En güzel olan neyse onu söylesinler. Çünkü şeytan, aralarına yamukluk sokar. Şeytan, insan için apaçık bir düşmandır* (Başkası için imkan boyutunu en güzel olarak tutmak gerekir, yamukluk yapıp, aldatmak veya daha az boyutu öngörmek kabul edilemez).
- **Kabadayılık, ses ve kuvvet ile güç kullanmak, aldatıcı vaatlerde bulunmak bir şeytanlıktır.** 17/64: *"Onlardan güç yetirdiğini sesinle yerinden oynat. Atlıların ve yayalarınla yaygara çıkarıp üzerlerine çullan. Mallarda, evlatlarda onlara ortak ol, onlara ha bire vaatte bulun."* Şeytan onlara bir aldaniştan başka ne vaat eder ki? (Şeytanın özellikleri doru ve gereklik ile değil, sesle bile olsa güç kullanması, zorbalık yapması ve şiddet yapmaları ve aldatıcı tekliflerde bulunmaktır).
- **Bir kişi etik ilkelerde ise, zarar ve zorbalıktan kaçıyor, hak etmediğinin peşinde olmaz ise, şeytanlık ona elbet etki yapamaz.** 17/65: *"Muhakkak ki benim kullarım üzerinde senin bir sultan/zorlayıcı gücün yoktur. Rabbin vekil olarak kafidir.* (Yukarıdaki yaklaşımları yapan şeytanlık ise, buna kanmayanlar, aklını kullanan ve zarar, zorbalıktan kaçanlardır).
- **Bir konuda ilgi duymayarak başkasına zarara neden olmak, şeytanlıktır.** 18/63 *Genç adam dedi: "Bak sen şu işe, hani kayaya sığınmıştık ya, işte o sırada balığı unuttum. Onu hatırlamamı bana unutturan, şeytandan başkası değildi. Balık, denizin içinde acayip bir biçimde yolunu tuttu."* (Bazı şeyler unutulur, bunlar önemsemediğimiz konularda olanlardır. Şeytanlık, yaşamsal önemli olsa bile, unutarak bir bakıma zarara neden oluyorsa elbet bu şekilde yorumlanır).
- **Her türlü zarar ve zulme şeytanlık denilmekte, bu açıdan rahmete, bağışlanmaya bile kapalıdır, isteyerek, bilerek yapılmasıdır.** 19/44 *"Babacığım, şeytana kulluk etme! Çünkü şeytan Rahman'a isyan etmişti.* (Burada bir algı hatası işlenmektedir. Şeytan bir obje değildir, sadece bir fikir bir düşüncedir, bu açıdan isyan etmesi değil, yaratılış amacı da aksi düşüncelerin oluşması açısındanadır. Bağışlayıcı olana karşı çıkmak, aynı zamanda herhangi bir zarar ve zulme inanmak, ortak olmamayı dilemektedir).
- **Suçun azı veya çoğu değil, tümünden uzak olmak gerekir, zarara gerekçe oluşturmak ise şeytanlıktır.** 19/45: *"Babacığım, ben sana Rahman'dan bir azap dokunmasından, böylece şeytanın dostu haline gelmeden korkuyorum!"* (Zarar ve zorba olan, bir süre sonra bu yaptığına gerekçe de bulur ve şeytanlaşır, bu açıdan suçun hafifi, ağırlığına yol açar).
- **Suçta sessizlik bile suçtur, suç ortaklıdır, şeytanlıkta uzak olunmalıdır.** 19/68: *Rabbine yemin olsun ki; onları da şeytanları da mutlaka haşir edeceğiz, sonra hepsini diz çökmüş halde cehennemde çevresinde hazır bulunduracağız.* (Kötüler, kötülerle birlikte olur, birlikte irdelenir, suç ortaklı şeklinde Ceza Kanununda yeri vardır, TCK 280. Maddesi sağlıkçılara sessiz kalmayı da yasaklamaktadır).
- **Şeytanlık, sadece iyi ve değer yaratanlar değil, gerçeği ve oluşumları inkar edenlerde de olduğu vurgulanmaktadır.** 19/83: *Görmedin mi, biz, şeytanları inkârcuların üzerine salmışız da onları oynatıp kıvırttırıyorlar.* (Sanki kötü düşünce, zarar ve zulüm fikri ve bozgunculuk sadece doğrularda olur zannedilmesin, temelde inkar edenler, bozgunculukta ileri giderler, daha da etkin olurlar).
- **İnsanlar kendisinin bedbaht olacağını algılamayabilir ve yaparlar, şeytanlıkları sonucu da bedelini öderler.** 20/117: *Bunun üzerine biz şöyle demiştik: "Ey Âdem! Şu, senin de eşinin de düşmanıdır, dikkat et de sizi cennetten çıkarmasın; sonra bedbaht olursun!"* (İnsanlar bazı kendisine düşman olanı algılamaz ve farkında olmadan yaparlar, bu açıdan affedilme boyutu vardır, ancak bedel olarak bedbaht olunmak cezanın sonucudur).

- **İnsanların başlıca kandıran boyutlar; zenginlik, saltanat uzun yaşam gibi şeytanlıktır.** 20/120: *Derken, şeytan ona şöyle diyerek vesvese verdi: "Ey Âdem! Sana, sonsuzluk ağacıyla eskimez-çökmez mülk ve saltanatı göstereyim mi?"* (İnsanlar hak etmediklerini arzu etmeleri ile şeytanlığa davet çıkarırlar).
- **Korunup gözetenerler, bunu fırsat bilerek şeytanlıkta olmamalıdır.** 21/82: *Kendisi için dalgalılık eden, daha başka iş de yapan bazı şeytanları da onun emrine verdik. Biz onları koruyup gözetiyorduk.* (İnsan, insanlıktan uzaklaşmamalıdır).
- **Şeytanlık gösterenlerin bilgi ve ilimleri olmadan, tamamen duygular temelinde davranırlar, şeytanlığı üzerindedirler.** 22/3: *22/3 İnsanlardan bazıları vardır, hiçbir ilme sahip olmadan Allah konusunda mücadele eder ve her inatçı-kaypak şeytanın ardı sıra gider* (Bir konuda bilgisi olan, bilim sahibi olan kişinin, doğru yolda olması, hayal, masal ve fantezi içinde olmaması beklenir).
- **Şeytanlık olandan uzak olmalıdır, çünkü her türlü boyutu deneyerek saptırırlar, şeytanla dost olan şeytandan da saptırmayı görürler.** 22/4: *Onunu üzerine şöyle yazılmıştır: Kim buna dost olursa muhakkak o onu saptırır ve onu, alevi zorlu ateşin azabına götürür.* (Kötülerle bir olanlar, kendilerine zarar gelmeyeceğini sanmasınlar, saptırır ve azap içinde olurlar).
- **Suç bellidir, bunu ortadan kaldıran yazı ve düşünceler olabilir, şeytanlık ile bozulsa, suç unsuru farklı gözlense bile, kendi belirttikleri silinir, şeytanlık örtülemez.** 22/52 *Biz senden önce hiçbir resul ve nebi göndermedik ki, o bir şey tasarladığında/okuduğunda, şeytan onun düşünce ve dileği içine bir şey atmış olmasın. Ama Allah, şeytanın attığını siler, sonra kendi ayetlerini muhkemleştirir. Allah Alîm'dir, Hakîm'dir.* (İnsanlar çeşitli gerekçeler, uydurmalar ile zararı helal, helali haram gibi gösterirler, saptırırlar ama zamanla bunlar silinir, suç net tanımlanır).
- **Şeytanlık, kalplerinde hastalık, gönülleri katı olanda karmaşa ve fitnelik içinde olanlara oluşur.** 22/53: *Bu, Allah'ın; şeytanın attığını, kalplerinde hastalık olanlara, gönülleri katılaştıranlara bir fitne yapması içindir. Zalimler, geri dönülmez bir ayrılık ve kopuş içindedirler.* (İnsan insanlıktan çıkınca, geri dönülemez bir boyda olur, affedilme, ancak tövbe ile oluşabilir).
- **Arzu ve istekler değil, nimet oluşturan değerler peşinde olunmalıdır, yok bunlar şeytanlıktır.** 23/97: *Ve de ki: "Rabbim, şeytanların dürtüklemelerinden sana sığınırım!"* (İnsan, arzu ve istekleri ile bazı haksız şeyleri isteyebilirler, akıl ve gönül bu isteklerden bireyi arındırmalıdır).
- **Zorlama ile güzellik olmaz, şeytanlık oluşur, af dilemeli, rıza peşinde olunmalıdır.** 24/21: *Ey iman edenler! Şeytanın adımlarını izlemeyin. Kim şeytanın adımlarını izlerse, o ona iğrençlikleri ve kötülüğü emreder. Allah'ın lütuf ve rahmeti üzerinizde olmasaydı, içinizden tek kişi bile asla temize çıkamazdı. Ama Allah dilediğini artırıp temizliyor. Allah her şeyi işitiyor, her şeyi biliyor.* (Bir işi yaparken, amaç kadar onu yaparken güdü, metot öne alınmalıdır. Bu adımlar etik ve insanlıkta olmalıdır, zorlamak ile daha erken yapılabilir görünse de insanlar bir direnç, sevgisizlik gösterirler).
- **İnsanlığın nefesine zulmetmesi de şeytanlıktır.** 25/28: *Ah, ne olurdu, falancayı dost edinmeseydim!* (Bazı kişilerin insanlıkta olmadığı sonra anlaşılabilir, bu açıdan, onlarla iletişim kesilmelidir, yoksa dost olmasaydım denebilir, halbuki tedbir baştan alınmalıdır).
- **Kanunilik temeldir, suç yazılı ve aynen, yoruma kapalı kıyas olmayan, genel değerlendirmeyenlerdir, şeytanlıkta da aynı şekilde yazılıdır.** 25/29 Zikir/Kur'an bana geldikten sonra, o saptırdı beni ondan. Şeytan, insan için bir rezil edicidir. (Suçlar, başka tanım olarak günah, yazılı ve açık, nettir, yorum ve şüphe yok, genel anlam olarak irdelenemez).

- **Etik ve doğru ile nimet boyutunda olanlar şeytanlık olamaz.** 26/210: *Onu şeytanlar indirmedir* (İyilik, güzellik, nimet veren ve insanlık üzerinde olanların şeytan sıfatı olamaz).
- **Şeytanlık, zarar ve zulüm yapan bireyler, insanlardır.** 26/221: *Haber vereyim mi size şeytanların kime iner olduğundan?* (İnsan, zarar ve zulüm içinde olan ve bunu benlik üzere gerekçe tutanlar şeytan olarak tanımlanmaktadır, obje değil, yapan insandır).
- **Bir obje bulup, ona tapınanlar, sorumluluk alma yerine, başkasına köle olanlar, yaptıkları süslü olabilir ama, sorumluluk bireysel ve suç kendilerine aittir, kurtulamazlar, bu sosyal yapı şeytanlıktır.** 27/24: *"Onu ve toplumunu, Allah'ı bırakıp Güneş'e secde eder buldum. Şeytan onlara, yapıp ettiklerini süslü gösterip onları yoldan saptırmış. Artık doğruyu bulamazlar.* (İnsanlar benliklerin süslü gösterip, zararda olanları bile doğru kabul etmeleri, şeytanlık ve şeytan yolunda sapmış kişiler olarak görülürler).
- **İnsanı insanlıktan saptıran şeytanlıktır.** 28/15: *"Bu yaptığım, şeytanın amellerindedir. İnsanı saptıran açık bir düşmandır o"* (İnsanın başkasının canını alması, ona zarar vermesi ve yumruk vurması, savunma dışında kabul edilemez, şeytanlık olarak tanımlanan yaklaşımdır, eylemi yapan şeytan değil insandır).
- **Akl üzere olan, eski veya yeni olmasına değil, etik ve insanlıkta olmasına bakar, eski iyidir veya yeni iyidir demez, düşünmeden yapılması şeytanlığa yol açabilir.** 31/22: *Böylelerine, Allah'ın indirdiğine uyun dendiğinde şu cevabı verirler: "Hayır, biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz şeye uyarız." Peki, şeytan onları, alevli ateşin azabına çağırmış olsa da mı?* (İnsan zararlı ve zulüm olduğunu bilse bile, bazen gelenek diyerek, şeytanlaşmaktadır).
- **İnsana ve insanlığa düşman olan bir şey şeytanlıktır.** 35/6: *Şu bir gerçek ki, şeytan sizin için bir düşmandır. O halde siz de onu düşman tutun. Hiç kuşkusuz, o kendi hizbini cehennem yâranından olmaları için çağırır durur* (İnsanlık dışı olanların şeytan olduğu belirgindir).
- **Zarar ve zulümde olan bir bireyin varacağı yer şeytanlık olacağına göre, başlangıcı ve güdüsü de kabul edilmemelidir.** 36/60: *Ey âdemoğulları! Ben size, "Şeytana kulluk etmeyin, o sizin için açık bir düşmandır!" demedim mi* (İnsan kötü, zarar ve zulüm yaklaşımları kısaca suç olarak tanımlananları yaparsa, şeytanlaşmış olmaktadır).
- **Tarihte birçok kişi, hizmet ve zafer adı altında savaş ve zorbalık, yokluk yaratması ile şeytanlık yapmıştır.** 36/62: *Yemin olsun, şeytan, içinizden birçok nesli saptırmıştı. Aklınızı hiç işletmiyor muydunuz?* (Temelde saptırma şeytan değil, insanların aklını kullanmadıkları ve benlik ile zevk ve arzu peşinde olmalarından kaynaklandığı açık ve nettir).
- **Etik ilkede olan ve kötülükten sakınan kişi, şeytanlıktan uzaktır.** 37/7: *Ve her türlü inatçı-âsi şeytandan koruduk* (Bir kişi insanlık ve etik boyutta olursa, kendi ve çevresindeki zarar verme kavramı içinde olmaz, korunur, kaçınır).
- **Bazı kişiler dayanakları ve gerekçelerine bakılır, bunlar insanlık dışı olup, menfaat ötesi, zarar ve zulüm ise boyut şeytanlıktır.** 37/8: *Onlar ne kadar çırpınsalar da o yüce konseyi dinleyemezler. Ve her taraftan atışa tutulurlar,* (Zarar ve zulüm yapanların gerekçelerinin kabul olmayacağı anlaşılmaktadır).
- **Zarar ve zulmün, başlangıcı da bir şeytanlıktır.** 37/65: *Tomurcukları tıpkı şeytanların başlarıdır* (İnsanlara zulüm yapmalarının daha tomurcuk halinde iken bile bir şeytanlık başlangıcıdır, eylem ise belirgin işlevdir).
- **Fayda yerine zarar ve zulüm yapmakta bir şeytanlıktır.** 38/37: *Şeytanları da onun emrine verdik. Hepsi bina ustası ve dalgıçtı.* (İnsanlar zarar oluşturacak işlerde ise, gizli ve yaptıkları açığa çıkmayacağını sanırlarsa, elbet bu eylemleri şeytanlık olarak yorumlanabilir, bunlardan faydalanma ve gerekçe tutmak da şeytanlıktır).

- **Bir hak edişi yorgun ve zorluk olarak görürse, hak edişi yapmaz ise bir şeytanlık yapmaktadır.** 38/41: *Kulumuz ... Hani, Rabbine şöyle seslenmişti: "Şeytan bana bir yorgunluk ve azap dokundurdu."* (Birçok zarar ve zulüm gerekçesi, tembellik, başkasını zorlayarak yaptırmak, keyfine bakmaktır, bu elbet şeytanlıktır. Aç ve susuz bir kişiye yorgun ve zor geliyor diyerek yapmaması bir şeytanlık olmaktadır).
- **Bir konu ne kadar süslü olduğu değil ne kadar insanlık ve nimet oluşturduğuna bakmalıdır, değerlendirmeden süslü olanı kabul etmek ise şeytanlıktır.** 41/25: *Biz onları birtakım yakınlarla/dostlarla çevreleyip sardık da onlar, önlerinde ve arkalarında ne varsa bunlara süslü gösterdiler. Kendilerinden önceki cin ve insan ümmetleri için hak olan söz, bunlar aleyhine de hak oldu. Çünkü bunlar, hüsrana uğrayanlardı.* (İnsanın çevresindekiler, yakınları ve dostları onları insanlık boyutundan saptırabilir, ama bu kendilerini suçlu olmaktan kurtarmaz, akıllarını kullanıp, süslü olmasından kendilerini kurtarmalıdır, zarar ve zulüm yapmanın bir süslü, karlı, kazançlı idi yaptım diyerek gerekçesi olmaz).
- **İnsanlar şeytani karşı obje olarak alırlar, halbuki o kendi düşünceleri, fikirleri ile şeytanlık yapanlar kendileridir, bu başkasını sorumlu tutmak bile, sorumluluktan kaçma istekleri de bir şeytanlıktır.** 41/29: *O küfre sapanlar şöyle diyecekler: "Rabbimiz, cinlerden ve insanlardan bizi saptıranları bize göster ki, onları ayaklarımızın altına alalım da en aşağıda kalanlardan olsunlar"* (İnsanlar başkalarını suçlarlar ama eylemi yapan kendileridir, bu kendilerinin zarar ve zulümde olduklarını dışlamaz ve gerekçe de olamaz).
- **İnsanların arzularından gelen dürtüleri olacaktır, aklı bunların hak edişe ve nimete yönlenip yönlenmemesine bakar, zarar ve zulüm net ve belirgindir, ancak buna meyletmesi bir şeytanlıktır.** 41/36: *Eğer şeytandan gelen kötü bir dürtü seni dürtecek olursa hemen Allah'a sığın! Çünkü en iyi işiten O'dur, en iyi bilen O.* (Eğer bir insanın içinde başkasına karşı, gerek nefret, kızgınlık, gerek benlik üzere zarar vermek, zorbalık yapmak isterse, bunun bir şeytan dürtüsü olduğu ve Yaratılışa sığınarak insanlıkta kalması öğütlenmektedir).
- **Bir kişi etik ilkedden uzaklaşırsa, bir bakıma doğru nedir kavramından ayrılması ile bir şekilde benlikleri ile şeytanlığa yönelecektir.** 43/36: *Kim Rahman'ın Zikri'ni görmezlikten gelip ondan uzaklaşırsa biz ona bir şeytani musallat ederiz de o ona can yoldaşı olur* (İnsanlar esirgeme be bağışlama dışında bir bencillik içinde olur ise zarar kavramına, egoizme doğru yönelirler, gerekçeleri de kendi kazançları adına zorbalık olacaktır).
- **Bir kişi zarar ve zorbalıkta olan ile dost olmak ister, suç ortaklığı bir kendilerince korunma sağlar, şeytanlık tarihte sonuçta zararlı çıkmıştır.** 43/38: *Sonunda bize geldiğinde, şeytan, yoldaşına şöyle der: "Keşke aramızda iki doğru arası kadar uzaklık olsaydı. Ne kötü yoldaşmışsın sen* (Yoldaşlık boyutu da eğer iyilikte iseniz, şeytan sizinle bile olmak istemez, kötüler kötülerle olmak ister).
- **Gerçeğin tersi bir şeytanlıktır.** 43/62: *Sakin şeytan sizi geri çevirmesin. O, sizin için açık bir düşmandır.* (İyilik ve insanlık üzere iken, bireyleri bu yaklaşımdan geri dönmesi, şeytanlık yoluna gitmektir).
- **Gerçek ve hakikati kabul etmeme, aksi yaklaşımda olmanın, boş ümit ile tersini düşünmek bir şeytanlıktır.** 47/25: *Hakikat kendilerine apaçık belirgin oluktan sonra, arkalarına dönenler şeytan bu davranışlarını sevdirmiş, onları boş ümitlerle oyalamıştır* (Hakikati reddederek kabul etmeyenlerin, bu fikirlerinin temelde kendi benlik yapısı ile şeytanca olduğu vurgusu vardır).
- **İnsanların gözü dışarda, başkalarının hakkında olması şeytanlıktır.** 55/56: *İnsanlar sadece kendi eşlerini görüp, başka boyutları görmeyenler vardır ki, bunlara ne insanlar ne de cinler dokunup kirlitebilirler* (dışarda gözü olan, benlik üzerine hakimiyet kurmak

istemeyenlerin, hayali boyutlarla da kirlenmeyeceği benlikte dengeleneceği anlaşılmaktadır).

- **Fikirlerde insanlık dışı unsurlar yok ise, zarar, zulüm yoksa şeytanlık olamaz.** 55/74: *Onlara daha önce de insan ve cin (Hayali varlıklar ile) dokunup kirlenmemiştir* (İnsanlıkta olanların, beşeri ve şeytani fikir ve duygular ile kirlenmezler denilmektedir).
- **Bilim dışı fısıltılar ile yaratılıştan uzaklaşmak şeytanlıktır.** 58/10: *Fısıldaşma, şeytani fikirler, inananları mahzun etmek isterler, ama onlar Yaratılışa dayanırlar* (Zarar ve ziyan fikrinde olan ve bunları yaymak isteyenlere kulak asılmamalıdır, dayanakları bencillik ve egoist boyutlardandır).
- **Bedeni istekler ile, hüsrana olmak Şeytanlıktır.** 58/19: *Şeytan (Yalnızca beden istekleri fikri) onlara yerleşti, Şeytana hüsrana uğrayanların ta kendileridir* (İnsanlık verileri ve yaklaşımlarını unutturacak şeyler şeytan olarak tanımlanmaktadır).
- **Küfretmek şeytanlıktır, ibretlik, uzak durmalıdır .** 59/16: *İnsana küfret diye fikir veren şeytanın ibretlik durumudur, Ancak şeytan ifadesi ile, muhakkak ben senden beriyim, doğrusu ben alemlerin Rabbinden korkarım* (küfür, hakikati inkar ile, bedenselliği yaşamak, dünya yaşamına hakaret etmek , şeytan fikirleri de Yaratılıştan korktuğunu belirtmektedir).
- **Hakikat bilgisi, bilim dışı olanları kısaca, şeytanlıkları taşıyıp, uzaklaştırmalıyız.** 67/5: *Dünyada aydınlatıcılar /hakikat bilgisi, ilimler) olarak donattık, onları meydana getirdik ki, şeytanları (şeytani fikirleri) taşıyıp, uzaklaştırmaları için yaptık* (gerçek dışı, zarar ve zulüm olanlar, insanlar, fikirler ve düşünceler irdelenmez, uzaklaştırılmalıdır).
- **Hakikatten uzaklaşan kişilerin söyledikleri şeytanlıktır.** 81/25: *ve O, hakikatten uzaklaştırılmış şeytanın lafı da değildir* (Kuran, şeytan lafı değil, hakikatten uzak değildir, içinde kötülük yapılması için gerekçe tutulamaz, tam tersi iyi olunması ve etik, insanlık yaklaşımları vardır).
- **Şeytanlıktır, gizlenen, vesvese yapan, sinsî aldatıcı kişilerin yaptıkları.** 114/4: *Kıvrılıp, kıvrılıp saklanan, sinip, sinip gizlenen vesvesenin/o sinsî, o aldatıcı şeytanın şerrinden,* (Sinsî, gizli, vesvese yapan, aldatan kişi şeytan olarak tanımlanmakta, yaptıkları eylemler de insanın sıfatı olarak şer, kötü olarak tanımlanmaktadır).

ÖZET:

Allah ve şeytan yolunda olma boyutu belirtilmektedir, obje değil, kavramlar sunulmaktadır, mücadele şeytanlık yolu olmamalıdır.

Şeytan dışı çıkarılan, objektif değil, bizim fikir ve düşüncelerimizi oluşturan, eylemi biz yaptığımız için sorumlu ve suçlu pozisyonunda da bizlerin olacağı açık e nettir. Toplum bir bakıma şeytan yaptı algısı ile kurtulmak istese ve çeşitli dualar yapsa da anlamsızdır. Sonunda Fatiha okunur.

Fatiha açılış, taktim, anahtar demektir. Okunanlar: esirgeyen, bağışlayan affeden Yaratıcı adı ile, tüm alemlere, her şeye şükürler olsun, Yaratılış ve tüm yaratılanların malike, yaratanı, inanışların da irdeleyendir, Yalnız sana ibadet (çalışarak değer yaratır) ederiz, ve yalnız senden yardım dileriz, talep ederiz. Dosdoğru giden yola ilet bizi. Kendilerine nimet verdiklerinin, üzerlerine gazap dökülmemişlerin, karanlığa/şaşkınlığa saplanmamışların yoluna. Amin.

Bundan önce söylenen ve birçok kişinin belirttiği, şefaath gibi kavramların anlamsız olduğunu ortaya koymaktadır.

Lütfen su ile şeytan kavramını karıştırmayım, su ile şeytanlık temizlenemez, kir ancak sabunla temizlenir. Şeytan sizin zarar ve zulüm davranışınızdır, gerekçesi de şeytanlıktır. Din diye sunulan kişilerin algısı olup, bunun temel yazılı Kitap ve 622 Medine Antlaşması ile Peygamberin imzası ile yayınlanan ifadeler ile hurafe ve epik destanların çoğunlukla alakası yoktur.

Cennet kelime anlamı olarak bahçe demektir. Ayrıca akar su, zamanın devamlılığı yanında, mutluluğunda süreğen ve devamlılığı vurgusu olmaktadır. Bu açıdan, su, sulak alanlar ve nehir de Cennet vurgusu içindedir.

Sonuç

Su olumlu ve olumsuz boyutu yapan bizler oluruz. Susuzluğumuzu gideren ile bizi öldüren boyut olmaktadır.

Kuran boyutunda; 11/7: *...sizin hanginiz davranış olarak daha güzel şeyler açığa çıkaracağınızı belirlemek için...* ifadesi ile, yaratılışımızın amacı vurgulanmaktadır. Bu açıdan bunun tersi, insanlık dışı olan durumlar, bir obje değil, kuvve olarak, fiili bizim yaptığımız bir boyuttur, insanlık dışı, zarar ve zulüm merkezli olduğu söylenebilir. İnsanlıkta olan korkmaz, çekinmez, ayrıca onlar bu konuları düşünmezler ve sonuçta da etkisi de olmaz, çünkü yapmazlar.

Hangi Durumlarda Şeytanlaşabilir?

Şeytanlık, insanlıktan uzaktır, insanın insanlık kavramı dışına geçmesidir.

Bunun için gerçeği saptırır, zarar ve zulüm, kısaca şeytanlık adımı atar, egomuzu güçlendirir ve bize zararlı olacak fikirler ve filleri yaptırır. Şeytan, insanlığın, barışın düşmanıdır. Şeytan çirkinliklere özendirir. Haksızlık yaparak, misli ile, kat, kat kazanmak şeytanlıktır. Şeytanlık yapan kendi yaptıkları ile kalır, kimse sahip çıkmaz. Şeytanlıkta olanlar toplumdaki kovulur, zarar görenler ise insanlığa sığınır. İnanarak, bilerek, hesaplayarak nimet yaratan, değerler üretenler zaman süreci ve eşleri, arkadaşları ile şeytanlık dışındadırlar. İnsanlık yolunda olma ile, şeytanlıkta olma, insanın bir seçimi olmaktadır. Şeytan, başkasının korku ve güven eksikliğini kullanır. Hurafelere inanıp gerçekten kopan, anlamadan okuyan, kuruntuda olan, emredenler şeytanlıktadırlar. Bir kişi, anlamadan, bilmeden ümit verir, söz verir, hayal kurdurur, kısaca yalan söyler ve bilerek veya bilmeyerek aldatır ki bu şeytanlıktır. İnsanların hayvan gibi yaşama ötesinde, diğerlerini de dengesini bozmaları bir şeytanlıktır. Akli bozan durumlar, ikna dahil, sorumluluğu örtün durumlar, bazı şeyleri peşin güçlü ve hakim kılarak onlara uymak, mesuliyetli olmaktan kaçmak, onlara bağlanmak, fal ve büyünün sanki gücü varmış gibi yaklaşım yapmak, şeytanlıktır. Kumar ve uyuşturucu aynı zamanda, insanlar arasında haksız kazanç sağlama ötesinde bir nefret oluşturur ve insanlık ile iletişimi bozar, kısaca şeytanlıktır. Zorba, zalim işleri başkasının yararına diyerek yapar, bilgilenme ve rıza aramaz, emir verir, bunların hepsi şeytanlıktır. Olmayacak bir şey için, vesvese verilmesi bir şeytanlıktır. Zarar oluşturmak şeytanlıktır. İnsanlar arasında ayırmacılık fitnesi ile insanlık dışı olup, onları dost edinmek bir şeytanlıktır. Doğru ve gerçek laf kalabalığına boğulmamalı, yapıyorsa, yüz çevirmelidir. Zalimlerle bir olmak şeytanlıktır. Bir konuda kılavuzluk edilince, doğrudan, gerçekten dönmek, döndürmek şeytanlıktır. Bir kimse doğru ve insanlıkta ise, her türlü şeytanlık ona düşman olur, ilişki kesilmelidir. İnsanlık üzere olmayan hiçbir şey, etik olmayanlar birer şeytanlıktır. Gereğeler daima insanlık üzere olmalı, dayanakta hak ediş olmalıdır, bunların dışındakiler ise şeytanlıktır. İyi, güzeli kılavuz yapan ile sapıklık üzere olan bir olmaz, biri şeytanlıktır. Korunma ve gözetme, sorunlarda tedbiri gerektirir, yapmama ise bir şeytanlıktır.

Şeytanlık düşünen ama yapmayanlar ceza görmezler. Etik ilkelerde olanlarda zaten şeytanlık olmaz, yapamazlar. Doğruda olan değil, suçlu olan, şeytanlıkta olan, hukuk, yasadan korkar. Şeytanlıkta olan hesap vermek istemez. Şeytanlıkta olan, şeytana/kötülüğe inanır, kısaca kötü ve zarar yolda iken, doğru yoldayız derler, gerekçesi farklı ve bilerek isteyerek şeytanlık yapar. Hukuk yazılı ve suç unsuru taşıyanları ayırır, burada hakim olan, suç işleyen, zarar ve zulümde olan, şeytanlıkta olan olamaz. Cinsellik şeytanlık içindedir ve kötülük istemek ve zarar, ziyanı istemek bu kapsamdadır. Suç işleyen, kısaca şeytanlık yapan, her zaman diliminde ceza görür, lanet ile karşılaşır. Suçlar tanımlanmasına karşın, haberi olmasına karşın, azgınlık yapan, ayrılan kişiler şeytanlıktadır. İnsan bir zarar ve zıyan yaptığında fark edilmeyeceğini sanması da bir şeytanlıktır. Bazı fikirlerden kurtulmak, şeytanlıktan

arınmak için, pisliği giderici, akıl ve gönüllü bütünleştirici çözümler üretilmeli, kısaca etik ilkelere olmalıdır. Eğer bir kişi etik ilkelere değilse, fayda yerine zarar oluşturabilir ve şeytanlık yapar. Bir bilgi, bir eğitim şeytanlıkta olarak yapılamaz.

İnsanlar suçlu süslü görüp yapabilirler, ancak suçtan sorumlu olan bireydir, ceza şahsidir, eylem ise şeytanlıktır. Bireye özel ve özgün olanın başkasına anlatılmamalıdır, araya bir şeytanlık, farklı düşünce girebilir. İnsanlar arasında kardeşler arasında bile olan yakınlığa karşın, lütuflar, süslü laflar ile aralarına yamukluk sokmak bir şeytanlıktır. Şeytanlık, vaatte bulunur, cayar, davet eder, uyanlar suç işlemiş olur, suçu yapan cezayı yer, bireydir, şeytan tanrı gibi görülemez, zalimler cezalandırılırlar. Şeytanlık, toplum ve insanlardan kovulup, taşlanan fikirler ve boyutlardır. Suçu, zararı ve zulmü bilmediğini iddia etmek, bir şeytanlıktır. Elinde delil varmış gibi, iftira atanlar şeytanlıktadırlar. Şeytanlık, saçıp savurma ve nankör olmaktır. Başkası için en güzeli istemek ve yapmaya çalışmalı, bundan yamukluk bir şeytanlıktır. Kabadayılık, ses ve kuvvet ile güç kullanmak, aldatıcı vaatlerde bulunmak bir şeytanlıktır. Bir kişi etik ilkelere ise, zarar ve zorbalıktan kaçıyor, hak etmediğinin peşinde olmaz ise, şeytanlık ona elbet etki yapamaz. Bir konuda ilgi duymayarak başkasına zarara neden olmak, şeytanlıktır. Her türlü zarar ve zulme şeytanlık denilmekte, bu açıdan rahmete, bağışlanmaya bile kapalıdır, isteyerek, bilerek yapılmasıdır. Suçun azı veya çoğu değil, tümünden uzak olmak gerekir, zarara gerekçe oluşturmak ise şeytanlıktır. Suçta sessizlik bile suçtur, suç ortaklıdır, şeytanlıkta uzak olunmalıdır. Şeytanlık, sadece iyi ve değer yaratanlar değil, gerçeği ve oluşumları inkar edenlerde de olduğu vurgulanmaktadır. İnsanlar kendisinin bedbaht olacağını algılamayabilir ve yaparlar, şeytanlıkları sonucu da bedelini öderler. İnsanların başlıca kandıran boyutlar; zenginlik, saltanat uzun yaşam gibi şeytanlıktır. Korunup gözetilenler, bunu fırsat bilerek şeytanlıkta olmamalıdır. Şeytanlık gösterenlerin bilgi ve ilimleri olmadan, tamamen duygular temelinde davranırlar, şeytanlığı üzerindedirler. Şeytanlıkta olandan uzak olmalıdır, çünkü her türlü boyutu deneyerek saptırırlar, şeytanla dost olan şeytandan da saptırmayı görürler. Suç bellidir, bunu ortadan kaldıran yazı ve düşünceler olabilir, şeytanlık ile bozulsa, suç unsuru farklı gözlense bile, kendi belirttikleri silinir, şeytanlık örtülemez. Şeytanlık, kalplerinde hastalık, gönülleri katı olanda karmaşa ve fitnelik içinde olanlara oluşur. Arzu ve istekler değil, nimet oluşturan değerler peşinde olunmalıdır, yok bunlar şeytanlıktır. Zorlama ile güzellik olmaz, şeytanlık oluşur, af dilemeli, rıza peşinde olunmalıdır. İnsanlığın nefesine zulmetmesi de şeytanlıktır. Kanunilik temeldir, suç yazılı ve aynen, yoruma kapalı kıyas olmayan, genel değerlendirmeyenlerdir, şeytanlıkta da aynı şekilde yazılıdır. Etik ve doğru ile nimet boyutunda olanlar şeytanlık olamaz. Şeytanlık, zarar ve zulüm yapan bireyler, insanlardır. Bir obje bulup, ona tapınanlar, sorumluluk alma yerine, başkasına köle olanlar, yaptıkları süslü olabilir ama, sorumluluk bireysel ve suç kendilerine aittir, kurtulamazlar, bu sosyal yapı şeytanlıktır. İnsanı insanlıktan saptıran şeytanlıktır. Akıl üzere olan, eski veya yeni olmasına değil, etik ve insanlıkta olmasına bakar, eski iyidir veya yeni iyidir demez, düşünmeden yapılması şeytanlığa yol açabilir. İnsana ve insanlığa düşman olan bir şey şeytanlıktır. Zarar ve zulümde olan bir bireyin varacağı yer şeytanlık olacağına göre, başlangıcı ve güdüsü de kabul edilmemelidir. Tarihte birçok kişi, hizmet ve zafer adı altında savaş ve zorbalık, yokluk yaratması ile şeytanlık yapmıştır. Etik ilkede olan ve kötülükten sakınan kişi, şeytanlıktan uzaktır. Bazı kişiler dayanakları ve gerekçelerine bakılır, bunlar insanlık dışı olup, menfaat ötesi, zarar ve zulüm ise boyut şeytanlıktır. Zarar ve zulmün, başlangıcı da bir şeytanlıktır. Fayda yerine zarar ve zulüm yapmakta bir şeytanlıktır. Bir hak edişi yorgun ve zorluk olarak görürse, hak edişi yapmaz ise bir şeytanlık yapmaktadır. Bir konu ne kadar süslü olduğu değil ne kadar insanlık ve nimet oluşturduğuna bakmalıdır, değerlendirmeden süslü olanı kabul etmek ise şeytanlıktır. İnsanlar şeytanı karşı obje olarak alırlar, halbuki o kendi düşünceleri, fikirleri ile şeytanlık yapanlar kendileridir, bu başkasını sorumlu tutmak bile, sorumluluktan kaçma istekleri de bir şeytanlıktır. İnsanların arzularından gelen dürtüleri olacaktır, akli bunların hak edişe ve nimete yönlendirilmesine bakar, zarar ve zulüm net ve belirgindir, ancak buna meylenmesi bir şeytanlıktır. Bir kişi etik ilkeden uzaklaşırsa, bir bakıma doğru nedir kavramından ayrılması ile bir şekilde benlikleri ile şeytanlığa yönelecektir. Bir kişi zarar ve zorbalıkta olan ile dost olmak ister, suç ortaklığı bir kendilerince korunma sağlar, şeytanlık tarihte sonuçta zararlı çıkmıştır. Gerçeğin tersi bir şeytanlıktır. Gerçek ve hakikati kabul etmeme, aksi yaklaşımda olmanın, boş ümit ile tersini düşünmek bir şeytanlıktır.

İnsanların gözü dışarda, başkalarının hakkında olması şeytanlıktır. Fikirlerde insanlık dışı unsurlar yok ise, zarar, zulüm yoksa şeytanlık olamaz. Bilim dışı fısıltılar ile yaratılıştan uzaklaşmak şeytanlıktır. Bedeni istekler ile, hüsrân olmak şeytanlıktır. Küfretmek şeytanlıktır, ibretliktir, uzak durmalıdır. Hakikat bilgisi, bilim dışı olanları kısaca, şeytanlıkları taşıyıp, uzaklaştırmalıyız. Hakikatten uzaklaşan kişilerin söyledikleri şeytanlıktır. Şeytanlıktır, gizlenen, vesvese yapan, sinsi aldatıcı kişilerin yaptıklarıdır.

Bu konuları Düşünmemek, bu düşüncelerden uzak olmak en iyisi olmalıdır. Etik, ahlak felsefesidir, felsefenin bir alt dalı olarak, doğru nedir ve ne yapmalıyım konusunu incelediği için, şeytanlık ile ilintisi olamaz.

Su Konusunda Vurgularda Kutsallık Yoktur

Su konusu temel anlam olarak kutsal veya kutsal olmayan gibi anlamsız grupta ele alınmasa bile, Kuran ayetlerinde su kelimesi geçenlerin irdelenmesi ile konu daha net irdelenebilecektir.

- **Doğanın bize sundukları, yerçekimi de dahil, tapınılacak değil, algılanacak nimetlerdir, su gibi.** 2/22 *O Rab ki, yeri sizin için bir döşek, göğü de bir bina yaptı. Ve gökten bir su indirdi de onunla sizin için meyvelerden/ürünlerden bir rızık çıkardı. Artık bilip durduğunuz halde Allah'a ortaklar koşmayın. (Burada doğa yasaları örnek olarak alınabilir, yeryüzü olmasa, yaşam olmaz, su olmasa da medeniyet olmazdı).*
- **Her bireyin kaynağı kendisine göre olmalı, bozgunculuk ve saldırı yapılması ile birey hakları bozulmaktadır, su da kirletilmektedir.** 2/60 *Bir zamanlar Mûsa, toplumu için su istemişti de biz, "Değneğınle şu taşa vur!" demiştik. Taştan hemen oniki göze fışkırmıştı. Her bölük insan kendilerine özgü su kaynağını bilmişti. "Allah'ın rızıkından yiyin, için; yeryüzünde bozgunculuk yaparak şuna buna saldırmayın." demiştik. (İnsanlar kendi çalışmaları ile kazandıkları ile geçinmelidirler).*
- **Doğanın oluşturduğu yapıların ders alınacak çok boyutu vardır, su bunlardan biridir.** 2/74 *Sonra bunun ardından kalpleriniz yine kaskatı kesildi. Taş gibidir o. Belki daha da katıdır. Taşların bazıları var ki, ondan ırmaklar fışkıır. Bazıları var ki, çatır çatır yarılır da içinden su çıkar. Öylesi var ki, Allah korkusundan aşağılara düşer. Allah, yapıp durduklarınızdan gafil değildir. (Bazı durumlar sert gibi görünse bile, su gibi yapılar ile etkileşim içinde olurlar).*
- **Temiz, akla uyan, bilgi sonrası rıza ile, temiz boyut ile ancak kabul edilirse geçerli olabilir, su bunlardan biridir.** 4/43 *Ey iman edenler! Sarhoşken, ne söylediğınızı bilinceye kadar, cünüpken de -yolculuk halinde olmanız müstesna- boy abdesti alıncaya kadar namaza/duaya yaklaşmayın. Eğer hastalanırsanız yahut yolculuk halinde bulunursanız yahut biriniz tuvaletten gelmişse yahut kadınlara dokunmuşsanız, bütün bu durumlarda su da bulamamışsanız, temiz bir toprakla teyemmüm edin. Yani yüzlerinizi ve ellerinizi mesh edin. Allah Afüvv'dür, günahları affeder, Gafûr'dur, hataları bağışlar. (Burada temel vurgu, aklı yerine gelinceye kadar söylenen söz, rıza geçersiz denilmektedir, temiz olmadıkça yapılacaklar geçersiz, mutlaka temizlikte olunmalıdır).*
- **Temizlik ve nimeti tamamlamak birliktelikte olup, su ana tema olarak, sonucunda da şükredebilecek boyutta olmalıdır.** 5/6 *Ey iman sahipleri! Namaza/duaya duracağınız zaman yüzlerinizi ve dirseklere kadar ellerinizi yıkayın; başlarınızı mesh edin ve topuklara kadar ayaklarınızı mesh edin/yahut yıkayın. Eğer cünüp iseniz iyice temizlenin! Hasta yahut yolculuk halinde iseniz yahut biriniz tuvaletten gelmişse yahut kadınlara dokunmuş da su bulamamışsanız temiz bir toprakla teyemmüm edin: Yüzlerinizi ve ellerinizi ondan mesh edin. Allah size zorluk çıkarmak istemiyor. Ancak sizi temizlemek ve üzerinizdeki nimetini tamamlamak istiyor ki, şükredebilesiniz. (Burada metot sunulmakta, ancak neden ve niçin dikkate alınca, temizlik dua öncesi olmalı, burada niyet ve isteğın yapısı da öne alınmalıdır).*
- **Doğa birbiri ile bağlı olup, ibretler vardır ve su temel bağlantı olmaktadır.** 6/99 *Size gökten su indiren de O'dur! Biz o suyla her şeyin bitkisini çıkardık. Ondandır da bir yeşillik çıkardık. O*

yeşillikten birbiri üzerine binmiş dâneler çıkardık. Hurma ağacının da tomurcuğundan sarkan salkımlar, üzümlerden bağlar, zeytin, nar çıkardık. Birbirine benzeyeni var, benzemeyeni var. Meyve verdiğinde ve meyveler olgunlaştığında bir bakın onun ürününe! Bu size gösterilenlerde, iman eden bir topluluk için, çok ibret vardır! (Burada doğa bir ibret olarak ele alınmalıdır, her bir eylemin birbirini doğurduğu ve bir bağ olduğu vurgusu vardır).

- **Doğa temelde düşünen için bir ibret, bir derstir, su yaşamın oluşmasında önemi algılanmalıdır.** 7/57 Rüzgârları, rahmetinin önünden müjdecî gönderen O'dur. Nihayet onlar, yüklerle ağırlaşmış bulutları yüklenince onu ölü bir beldeye göndeririz; onunla su indiririz de o suyla her türlü meyveyi çıkarırız. İşte biz, ölüleri de böyle çıkarırız. Düşünüp ibret almanız umuluyor. (Bazı şeyler ölü gibi durabilir, tohum, suyu görünce bir bitki olur, tümünde ibret olduğu, düşünmek gerektiği vurgulanmaktadır).
- **İnsanın önce kendisine, kendi nefesine eziyet etmemelidir, su paylaşım aracıdır, ihtiyaca göre verilir.** 7/160 Biz onları, on iki torun kabileye ayırdık. Toplumu kendisinden su istediğinde de Mûsa'ya, "Asanı taşa vur!" diye vahyettik. Taştan, on iki göze fışkırdı. Her oymak, su içeceği yeri belledi. Onların üzerlerine bulutları gölgelik yaptık, kendilerine kudret helvası ve bildircin indirdik. "Yiyiniz size verdiğimiz rızıkların lezzetlerinden/temizlerinden." Onlar bize zulmetmediler, ama öz benliklerine zulmediyorlardı. (Bir insan, önce kendi nefesine eziyet etmemelidir. Her bireyin rızkı kendi hak edişine göre olmalıdır).
- **İnsanlar bir bakıma etik ilkelerde olmaları ile, rıza talep etmeleri boyutu ile onları şeytanlıktan koruyacaktır, bu ilkeler gönülden, akıldan bize, yağmur yapması gibi gelir.** 8/11 O zaman sizi, Allah'tan bir güven olmak üzere hafif bir uyku bürüyordu; sizi onunla temizlemek, şeytanın pisliğini sizden gidermek, kalplerinizi birbirine bağlamak, ayaklarınızı sağlam bastırmak için üzerinize gökten bir su indiriyordu. (İnsanlar başkasının hakkına girmemesi için, bir bakıma dengelemeli, zarar ve zulümden kaçınmak için, adımları, girişimleri kontrol etmeli, rıza almalı, kısaca bir bakıma temizlemelidir, etik ilkelerde olmalıdır).
- **Yaratılışın amacı "iş ve davranış yönünden hanginizin daha güzel olduğunu belirlemek için sizi denemeye yöneliktir", bunun için su dönüşümü bir örnektir.** 11/7 O, odur ki, gökleri ve yeri altı günde yaratmıştır. O'nun arşı da su üzerinde idi. Böyle yapması, iş ve davranış yönünden hanginizin daha güzel olduğunu belirlemek için sizi denemeye yöneliktir. Sen, "Kuşkusuz, sizler ölümden sonra diriltileceksiniz!" dediğinde, küfre batanlar hemen ve kesinlikle şöyle derler: "Bu apaçık bir büyüden başka şey değildir. (Varlık, sadece yaşanan dönem değil, değer üretilmiş ise, bu devamlılığı sürdürecektir).
- **Felaketler ile baş etme yanında, ondan sonrası ile de yaşamı sürdürmelidir, su varken susuzluk için tedbir alınmalıdır.** 11/44 Ve denildi: "Ey yer! Suyunu yut ve ey gök, sen de tut." Ve su çekildi. İş bitirilmişti. Gemi, Cudi üzerine oturdu ve haykırıldı: "O zalimler topluluğu geri gelmez olsun! (Akıllı olanlar, daima felaketlere, depreme karşı dayanıklı binalar yaparlar).
- **Her bilenin üstünde bir bilen vardır, bu akademik değil, algılama ile alakalıdır, gerekçe ve dayanaklar önemli, amaç ve güdü sorgulanmalıdır.** 12/70 Yusuf, kardeşlerinin yüklerini hazırlatırken su kabını öz kardeşinin yükü içinde koydu. Sonra bir ünleyişi şöyle haykırıldı: "Ey kafile, siz herhalde hırsızlık ettiniz!" 12/72 Dediler: "Kralın su tasını kaybettik. Onu getirene bir deve yükü ödül var. Kefili benim. 12/76 Bunun üzerine Yusuf öz kardeşinin heybesinden önce, öteki kardeşlerin heybelerini aramaya başladı. Nihayet su kabını, öz kardeşinin heybesinden çıkardı. Yûsuf'a böyle bir tuzak öğretmiştik. Yoksa Yusuf, Allah'ın dilemesi dışında, kralın dinine göre öz kardeşini alamazdı. Dilediklerimizi derece, derece yükseltiriz biz. Her bilgi sahibinin üstünde bir başka bilen vardır. (Bazı olumlu yaklaşımları yapabilmek için, usulüne uygun yaklaşım yapılmalıdır).
- **Doğal olaylarda su ile yaşamın geliştiği, bundan nimet ile zararın ayrılması için bilimsel boyut gerektiği, örneklerin incelenmesi önemlidir.** 13/17 Gökten bir su indirdi de vadiler, kendi ölçülerince/kaderlerine göre sel oldu, ardından da sel, üste çıkan köpüğü taşır hale geldi. Bir süs eşyası veya âlet yapmak isteğiyle ateşte körükledikleri şeylerde de benzeri bir köpük vardır. Allah hakla bâtılı işte böyle örneklendiriyor: Köpük, atılır gider; insanlara yararlı olansa

toprakta kalır. Allah, işte bu şekilde örnekler verir. (Burada bir biyolojik olaydan söz ediliyor. Denizde olan Müsilaj gibi, su ile birçok reaksiyon, doğal yaşamın oluşabileceği, bu açıdan da insanların doğru ve yanlış ayırması, bilimsel olması ve yararlılık boyutunu algılaması önemlidir).

- **Su, yaşam ötesinde birçok boyutta da işimize yaramaktadır, molekül yapısı açısından bir kullanılması gerektiği açıktır.** 14/32 Allah odur ki, gökleri ve yeri yarattı. Gökten bir su indirdi de onunla size rızık olarak türlü meyveler çıkardı. Emriyle denizde akıp gitmeleri için gemileri hizmetinize verdi. İrmakları da emrinize verdi. (Burada emirin doğa kanunları olduğu görülmektedir, tümü birbiri ile ilintilidir. Meyve oluşması ile denizde geminin gitmesi, su molekülünün işlevliği ile alakalı olduğu anlaşılmaktadır).
- **Doğa yasalarının birçok işlevi olduğu anlaşılmaktadır, bunların güçleri bizde değil, ama yararlanan bizler oluyoruz.** 15/22 Rüzgârları, dölleyiciler olarak gönderdik; gökten bir su indirdik de onunla sizi suvardık. Onun depolayıcıları siz değilsiniz (Burada doğanın birçok anlamı olduğu, bunların kavranmasının önemi ortadadır. Rüzgarlar dölleyici olmadığı, ancak bunun akla getirilmesi de çok önemlidir).
- **Su temelinde içecek ve beslenme boyutunun oluşturulması, anlaşılır ve kabul edilebilir gibi görülmemekte, bir büyü değil, fotosentez boyutu oluşmaktadır.** 16/10 O sizin için gökten bir su indirdi; ondan bir içecek var. Kendisinden hayvanlarınıza yedirdiğiniz bir ağaç da ondan oluşmaktadır (Suyun, nasıl bir içecek olması ötesinde, biyolojik etkileşim yaratması algılanacak gibi olmayabilir. Su, fotosentez ile karbondioksit alınarak, karbon ve buradan şeker, enerji toplanması ve oksijene ayrılması ötesinde, yaşam kaynağı olan şeker, enerji oluşturmaktadır. Burada kavrayan için bir mucize vardır).
- **Su döngüsü gibi yaşamda da bir döngü vardır, ibret almalıdır.** 16/65 Allah, gökten bir su indirdi de onunla yeryüzüne ölümünden sonra hayat verdi. Kuşkusuz, bunda kulak verip dinleyen bir topluluk için mutlaka bir ibret vardır (Yaşam bitmesi ile hayat bitmediği bir döngü olarak devamlılık olduğu da belirgindir, bu nedenle devamlılık esastır).
- **Toplumda zorbalık, tarih sürecinde azap içinde yokluğa gitmişlerdir.** 18/29 Ve de ki: "Hak, Rabbinizdendir. Artık dileyen inansın, dileyen inkâr etsin." Biz, zalimler için öyle bir ateş hazırladık ki, çadırı/duvarı/dumanı onları çepeçevre kuşatmıştır. Eğer yardım dileseler, erimiş maden gibi yüzleri pişiren bir su ile yardımlarına koşulur. O ne kötü içecek, o ne kötü sığınak/dayanak! (Zulmeden başkasına zorbalık yapar ama kendisi de azap içinde olur).
- **Önemli olan yapılan fiildir, faile kızılmaz, fiile kızılır, zulüm ise ateşten bir gömlektir.** 18/29 Ve de ki: "Hak, Rabbinizdendir. Artık dileyen inansın, dileyen inkâr etsin." Biz, zalimler için öyle bir ateş hazırladık ki, çadırı/duvarı/dumanı onları çepeçevre kuşatmıştır. Eğer yardım dileseler, erimiş maden gibi yüzleri pişiren bir su ile yardımlarına koşulur. O ne kötü içecek, o ne kötü sığınak/dayanak! (Burada insanlar dileyen inanır, dileyen inkâr eder, ama zarar ve zulüm yapan ise, sıcak su gibi yaptıklarından eziyet görürler).
- **Yaşamda etik yolda ve amaç nimet ise, sonuna kadar vazgeçmek olmaz.** 19/24 Altından ona şöyle seslendi: "Tasalanma, Rabbin senin alt yanında bir su arkı vücuda getirdi. (Bazı durumlarda insan ümit kesebilir, ancak son ana kadar devamlılık esastır).
- **Yaşamda hayat bir yuva, işlerimiz bir yolumuz ve devamlı da gelişim kaynağı olacaktır.** 20/53 Yeryüzünü size beşik yapan, onda sizin için yollar açan, gökten su indiren O'dur. Biz o suyla çeşitli bitkilerden çiftler çıkardık. (Bir boyut olarak yaşam, bir bakıma mucizelerin bir araya gelmesi ile oluşmaktadır, ancak doğaya bakınca bunun olduğu görülmektedir).
- **Bilim üzere olan ile, hayal ve masala inanan, elbet bir arada değerlendirilemez, birlikte olamaz.** 22/19 İşte şu iki hasım, Rableri hakkında çekişip durmuşlardır. Sonuçta küfre sapanlar için ateşten giysiler biçilmiştir. Başlarının üstünden de kaynar su dökülmektedir (Doğa, yaratılış kanunlarında tereddüt olmaz, yerçekimi boyutunda olup, uçakların buna uymadığı söylenemez, buna inan, büyük mahcubiyet duyacaktır).
- **Zalim olanlar yokluğu da göz önüne almalıdırlar.** 22/45 Zalim olduğu için helâk ettiğimiz nice kent/medeniyet var ki, duvarları, tavanları üzerine çökmüş halde. Nice kullanılmaz halde

birakılmış su kuyusu, nice görkemli/süslü/bakımlı köşk var (Tarihte zulmeden, zorbalık yapanlar ortamları çok ideal olsa bile yok olmuşlardır, yaşam boyutları da aktiftir).

- **Yaşam devamlı nimet boyutunu oluşturmaktadır.** 22/63 *Görmedin mi, Allah gökten bir su indirdi de onun sayesinde yer, yemyeşil hale geliyor. Allah Latif'tir, Habîr'dir.* (Nimet, doğrudan gelmesi ile herhangi bir istisna olmadan yarar olmaktadır).
- **Hayal, masal üzerinde olanlar, gerçeklikten uzaklaşmaları ile, ancak kendilerini aldatırlar.** 24/39 *Küfre sapanlara gelince, onların amelleri çöldeki serap gibidir ki, susuzluktan bunalan onu su sanır. Ama ona yaklaşıncı hiçbir şey bulamaz; yanında Allah'ı bulur, O da onun hesabını eksiksiz bir biçimde görür. Allah, hesabı çok çabuk görendir.* (Gerçek üzerinde olmayan kişi, kendisine göre bir asıl, reel yaratır, ama bu hayal, seraptır).
- **Bazı durumlar, hak edişi artırır, şekillendirir, emzirme bunlardan biridir.** 26/155 *Dedi: "Şu bir dişi devedir. Onun su içme hakkı var. Belli bir günde su içme hakkı da sizin."* (Her canlının yaşan hakkı, her varlığın da varlık hakkı vardır, bazı durumlara göre haklar artar).
- **Bir kişinin iç dünyası bilinmez, bu açıdan onun amacı ve güdüsü ancak onun tarafından öğrenilebilir.** 27/44 *Ona denildi: "Köşke gir!" Melike onu görünce su sandı ve baldırlarını açtı. Süleyman dedi ki: "O, cilalı sırçadan yapılmış bir parlak avlu/zemindir." Melike dedi: "Rabbim, doğrusu ben öz benliğime zulmetmişim. Artık Süleyman'la birlikte, âlemlerin Rabbi olan Allah'a teslim oluyorum."* (Bir kişi yanılabilir, amacı ve güdüsü öne çıkarılmalıdır).
- **Doğa kendi boyutunu oluşturur, bir tanrı gibi boyutlar tarafından yapılmaz.** 27/60 *Yoksa gökleri ve yeri yaratan, gökten size bir su indiren mi hayırlı? Biz o suyla sizin için gözlergönüller açan bahçeler bitirdik. Sizin, onların bir tek ağacını bitirmeniz mümkün değildi. Allah'ın yanında bir ilah mı var? Hayır! Ama onlar dönemlik eden bir topluluktur.* (Burada yaratılış için bir boyut, bir tanrı değil, doğal yasalar ve bir süreç ile olduğu vurgusu vardır).
- **Bir kişi hakkını alamıyor ve çekiniyorsa, bu toplumda adalet kavramı olduğu söylenemez, zorbalık egemendir.** 28/23 *Medyen suyuna ulaştığında, su başında halktan bir grup gördü. Hayvanlarını suluyorlardı. Biraz ötelere çekingen bir halde duran iki kadın fark etti. "Derdiniz nedir?" dedi. "Şu çobanlar çekilip gidinceye kadar biz hayvanlarımızı sulamayız. Üstelik babamız da ileri yaşta bir ihtiyardır." dediler.* (Bir insanın, insanlardan korkmaması gerekir, hakkı için doğal sağlanmalıdır).
- **Doğa bize hem korku ve hem de ümit verebilir, bu açıdan aklını işleten için dersler vardır.** 30/24: *Yine O'nun ayetlerindedir ki O size, korku ve ümit olmak üzere şimşeği gösteriyor; gökten bir su indiriyor da ölümünden sonra toprağı onunla canlandırıyor. Bunda, aklını işleten bir topluluk için elbette mucizeler vardır* (Aklını kullanan kişi, bilimden ve şeytandan korkmaz, şeytan fikirlerden kaçınır, dışlar, mucizeler gibi nimetlere dayanır).
- **Doğa boyutu, kendi kanunları içinde oluşmaktadır, büyü, etkileşim beklenmemelidir.** 31/10 *Gökleri direksiz-desteksiz yarattı; görüyorsunuz onları. Ve yeryüzüne, sizi çalkalayıp sendeletmesin diye ağırlıklar, dayanaklar bıraktı ve orada her çeşit hayvanı yaydı. Gökten bir su indirdik de orada her türlü cömert ve bereketli çifti filizlendirdik* (Burada biz yaklaşımı vardır, bu yapının oluşturulan tabiat kanunlarına göre işlevin olması da beklenir).
- **Doğa ve gelişim ile değişim boyutu belirgindir.** 35/27 *Görmedin mi, Allah, gökten bir su indirdi. Onunla, renkleri çeşit çeşit meyveler çıkardık. Dağlardan yollar var: Değişik tonlarda beyazlı, kırmızı. Simsiyah yollar da var.* (Hakikat bilgisi dışında olanlar için, yaşam boyutunda olanların tümü bir düzen içinde oluşmaktadır).
- **İnsanlık dışı olan, zalim olan kişinin gerekçesi de yine zulme yöneliktir.** 37/67 *Sonra onların, o yedikleri üzerine kaynar su karıştırılmış bir içecekleri vardır* (İnsanlar yaşamlarında zarar ve zulüm için, gerekçe ve dayanakları da insanlık dışı olmaktadır).
- **İnsanlık dışı, etik ilkelere uymayan yaklaşımı yapan toplumların tarihte devamlılığı görülmemektedir.** 38/13 *Semûd, Lût kavmi, o sık ağaçları besleyen su kaynağının sahipleri Eykeliler de. İşte onlar da böyle hiziplerdi.* (Bir toplum eğer zalim boyutunda ise, zarar

oluşturuyorsa, gerekçesi, dayanağı ne olursa olsun, zaman içinde yok olmuşlardır; Zalimlik, şehvet, gerçek dışı hayal üzere, bilim dışı olanlar).

- **Doğa çok boyut olarak incelenmeli, tümü bir yaratılışın eseridir.** 39/21 *Görmedin mi, Allah gökten bir su indirdi de onu toprak içindeki kaynaklara ulaştırdı. Sonra onunla çeşitli renklerde ekinler çıkarıyor. Sonra ekin kurur da sen onu sararmış görürsün. Sonra da onu kuru ufantı haline getirir. İşte bunda, akıl ve gönül sahipleri için mutlak bir ibret var* (Doğadaki değişimler, bilim üzere incelenmesini gerekli kılar).
- **Doğa, insanlara bilimsel birçok katkı sağlamaktadırlar.** 43/11 *Gökten bir ölçüye bağlı olarak/bir kaderle su indirmiştir O. O suyla biz ölü bir beldeyi hayata kavuşturduk. İşte siz de böyle çıkarılacaksınız.* (Su, ölü sanılan bir toprağı yeşil ettiren bir boyut ise, bu bir algı ve farkındalık olmalıdır).
- **Aklı olan, düşünen kişi hiç zorbalık, zalimlik yapar mı?** 44/48 *"Sonra başının üstüne, kaynar su azabından dökün!* (Zalimlerin başına gelecekler bir örnek olarak sunulmaktadır. Zorbalık akıldan geldiği için, buna neden olan da akıl olmaktadır).
- **Zarardan sakınanların en önemli kazancı, kaza görmemeleri ve mutluluk içinde olmalarıdır.** 47/15 *Sakınanlara vaat olunan cennetin durumu şöyledir: Orada, bozulmayan sudan ırmaklar; tadı bozulmayan sütten nehirler, içenlere lezzet sunan bir şaraptan nehirler, süzme bir baldan oluşan nehirler var. Ve orada kendileri için her türlü meyvenin yanında, Rablerinden bir de bağışlanma var. Bu nimetler içindekiyle, uzun süre ateşte kalıp da içirildiği sıcak su tarafından bağirsakları parçalanan kimse aynı olur mu?* (Cennet kavramında geçici değil, kalıcı boyut olduğu, bağışlanma ile fayda görüldüğü, nimet görüldüğü ifade edilmektedir).
- **Gökten yağmur geliyor denilerek, tembellik yapılırsa, sonuç alınmaz, gerekenler yapılmalıdır.** 50/9 *Gökten, kutlu ve bereketli bir su indirdik de onunla bahçeler yeşerttik, hasat olacak daneler yetiştirdik.* (Gökten inmesi, doğal olarak oluşan boyut ile, insanların bahis yapması ve ekin, ürün elde etmesi önemlidir).
- **Doğa olayları için tedbir gerekir, su yağmur olarak akarken, sel olup, yıkıcı olabilir, kurak olur hiç akamayabilir de.** 54/11 *Biz de açtık gök kapılarını seller gibi akan bir su ile* (İnsanlar yağmur güvenli değil, sel gibi akan suların olması da söz konusu olacağı için tedbir gerekir).
- **İnsanlığın ortak malı, kamu malı paylaşılmalıdır, hak edişe, gereğine göre olmalıdır.** 54/28 *Suyun, aralarında bölüştürüleceğini onlara bildir. Her su alış/içiş nöbetlidir/içilecek her miktar hazırlanmıştır* (Bazı şeyler, paylaşımı gerekli kılar, benim toplumu ilgilendirenler için olmamalıdır).
- **Nimet ve değer üzerinde olmayanların çabaları boşuna olacak ve devamlı sonuçsuz dolaşacaklardır.** 55/44 *Onlar, onunla kaynar su arasında dolaşırlar* (Suçlular, yalanları ile bir sonuca varmayacakları için, neticeye, sonuca varamazlar).
- **Zarar ve zulüm içinde olan netice aldıklarını sanırlar, ancak tarih tam tersine bunun geçici olduğunu belirtir.** 56/42 *İliklere işleyen bir ateş ve kaynar su içinde* (İnsanların amaca ulaşmaları için, amaç, doğru ve nimete olmalı, zarar ve zulme olan, netice alındı sanılırsa da değildir, amaca ulaşamazlar).
- **Doğa olayları açısından tedbir gerekir, eksikliği boyutunda da tedbir alınmalıdır.** 67/30 *Şunu da söyle: "Bir sabah suyunuz çekilirse, kim getirecek fıskırıp akan bir su size?* (Doğa olaylarında birden deprem olur, aynı zamanda su kesilebilir, bunlar için tedbir almak gerekir).
- **Amaç eğitim olabilir ama zorbalık metot olamaz, bu açıdan güdü etik olmalıdır.** 72/16 *Eğer yolda, kıvamında yürüselerdi, onları bol bir su ile suvarırdık* (Doğru amaç edinilebilir ama güdü, saiki de devamlı iyilik üzerinde, zalimlikten uzak olmalıdır).
- **Yalan ve yanlışta olup, farklı yola sapanlar, elbet istedikleri hedefe ulaşamazlar, hatalı yolda olmaları da onları çok rahatsız edecektir.** 72/15 *"Haksızlığa sapanlar ise cehenneme odun olmuşlardır* (Burada).
- **Yaşam bir sınavdır, gerçekten kopan ve bilim dışı olanlar azap içinde olmaları da doğaldır.** 72/17 *Ki onları, onun içinde imtihan edelim. Kim Rabbinin zikrinden/Kur'an'dan yüz*

çevirirse Rabbi onu, gittikçe yükselen bir azaba sokar (Bir insan olumlu ve olumsuz boyutlar ile devamlı bir dersler alır, bunları gerçeklikten sapması ile ne kadar hayal kırıklığına uğrayacağı gerçeğini de algılamalıdır).

- **İnsan yapacak gücü olandan ister, ayrıca amir varken, yanındakinden istek yapılmaz. Yaratıcı varken, insanlar ancak bilim üzere olmalıdırlar.** 72/18 *Hiç kuşkusuz, mescitler/secdeler Allah içindir. O halde, Allah ile birlikte bir başkasına yakarmayın/Allah'ın yanında bir başkası için çağrıda bulunmayın* (İnsanların yaratılışa dayanması, güvenmesi ve bilime göre talebi olacağına göre, başkalarına secde eder gibi olmasının anlamı olmaz, kendisini köle yapar).
- **Her bireyin yaşamı kendisine göredir, yaşam, çalışarak değer üretmek, nimetlerde olmak için gaye edinilmelidir.** 77/27 *Orada oturaklı, başını yücelere kaldırmış dağlar oluşturduk. Ve size tatlı bir su içirdik.* (İnsanların bulunduğu yer, yaşamın olduğu boyut olup, burada çalışarak değer üretmesi ile bir nimet boyutu yakalayabilir, bu yaşamda, yapıları, suları da örnek gözlenmelidir).
- **Tedbir beklenen tehlikeye göredir, tek yönlü değil, tüm boyutları ile alınmalıdır.** 77/41 *Takvaya sarılanlar gölgeler altında, su kaynaklarındadır* (Burada korunanların, tedbir alanlar ve gözetilenlerin, bir bakıma gölgede olması ve su kaynağı yanında olması, çöl boyutunda önemlidir).
- **Bilim üzere olan gerçektir, nimetini alır.** 78/14 *Sıkarak su çıkaranlardan şarıl şarıl bir su indirdik* (Bir kişi eğer gerekenleri bilimsel yaparsa, onu hak etmiş olmaktadır).
- **Biyolojik yaşam, biz olmadan da olmaktadır, bizim katkımızın olumlu olması beklenmelidir.** *Ki çıkaralım onlardan dâneler ve otlar* (Biyolojik yaşam olabilmesi için, bitkiye göre yaklaşım, onun haklarının korunması şarttır).
- **Fark etsek veya etmesek bile, çevremizde bir yaşam vardır, saygı duyulmalıdır.** 79/1 *Yemin olsun, çekip koparanlara/yay çekenlere/kuyudan su çekenlere/bağısız-bekçisiz koşan atlara/ayrılık yüzünden hasret çekenlere/daldırıp, daldırıp çıkaranlara,* (Bazı işler yapılırken insan etrafı unutabilmektedir, bu açıdan onların hak edişini de diğerleri gözetmelidir).
- **İnsan, hayvan ve hatta eşyalarda bile gereksinimleri, hakları talep bile etmeden verilmelidir.** 91/13 *Allah'ın elçisi onlara şöyle demişti: "Allah'ın devesini ve onun su içme hakkını koruyun.* (Yaşam hakkı tüm canlılarda hak edişe göre olmalıdır. Tahammül edebilse bile hak edişi talep etmeden verilmelidir).

Nehir, Akarsu

Su, bir doğal yapı ötesinde bizim için ibretlik ve çok mana, anlam ifade ettiği anlaşılmaktadır.

Su kelimesi yanında nehir ve akarsudan da söz edilmektedir, bu açıdan, zamanında bir akar su gibi aktığı algısında içinde olduğu Yazar tarafından algılanmaktadır.

- **Etik ilkelerde olan, korunan kişi, beraberinde olan ve yaşam süreci içinde de doğrulukta olduğu gözlenecektir.** 3/15 *De ki: "Bu sayılanlardan daha iyisini size haber vereyim mi? Sakınıp korunanlar için, Rableri katında, altlarından nehirler akan, içinde sürekli kalacakları cennetler, tertemiz eşler ve Allah'tan bir hoşnutluk olacaktır. Allah, kulları en iyi biçimde görmektedir.* (Zarar ve zulümden korunanlar, etik ilkelerde olanların zaman süreci içinde de durumu değişmez, birlikte oldukları da aynı boyuttadır, çalışmaları değer üretmek üzeredir).
- **Başkasının hakkına kadar hakkımız vardır, temel ilke, zararımızın dokunmamasıdır, bunun gibi sınırlara uymalıdır.** 4/13 *İşte bunlar Allah'ın sınırlarıdır. Kim Allah'a ve onun resulüne itaat ederse Allah onu, altından nehirler akan cennetlere, orada sürekli kalıcılar olarak, sokar. İşte bu, en büyük başarıdır* (Burada itaat etme, sınırlara uyma, ilkelere, dikkate temeldir, köle olması değildir. Zarar ve zulüm, sapışlar değil, nimet üzere olanlar ile birliktelik gerekir).
- **Doğaya bakınca çok yüce gibi görünenlerde bir oluşumdur, düşünenler için ibret, ders vardır.** 13/3 *Yeri uzatıp döşeyen ve onda oturaklı dağlar ve nehirler vücuda getiren O'dur. Bütün meyvelerden kendi içlerinde ikiye çift yaratmıştır O. Geceyi gündüze sarıp bürümektedir O. Bütün bunlarda derin derin düşünecek bir topluluk için elbette ayetler vardır* (Doğa derin düşünenler için

ayet, kısaca doğal yasalar vardır. Burda dağlar ve nehirlerde yaratılmış ve çift olması ile üreme boyutunda da birbirine gereksinimi olması, önemsenmelidir).

- **Doğa eğer eşitlik olarak her bireye oluşacağı sanılırsa, bakım, gözetim, tedbir almayan kişinin tarlası ekin vermez, çalışarak çaba, emek harcamak gerekir.** 18/33 İki bağ da yemişlerini vermiş o adamdan hiçbir şeyi eksik bırakmamıştı. İkisinin ortasından bir de nehir fıskırtmışız (Karşılaştırma yapılırsa, bazı durumlarda, iki tarla eşit iken, birisi varlık, diğeri yokluk ile boğuşabilir, bu açıdan korunma, gözetme, tedbir esastır, benimki olur demek ile oluşmaz).
- **Çalışanlar, doğa ile uyum içinde olanlar, nimet üzere olur, değer yaratırlar.** 25/10 Şanı yücedir o kudretin ki, dilerse sana ondan daha hayırlısını, altından nehirler akan bahçeleri verir ve senin için köşkler de yapar (Bir insan, tabiata uygun çaba içinde olur, emek harcarsa, elde ettikleri nimetler belirginleşir, bu doğa ile birliktelik anlamındadır).
- **Doğa, tabiat bir bilim üzere olmayı gerekli kılar, yaratılışı kavramak gerekir, tapınmanın anlamı olamaz.** 27/61 Yoksa yeri bir karargâh yapıp şurasına-burasına nehirler serpiştiren, üzerine dayanaklı dağlar konduran ve iki deniz arasına bir engel yerleştiren mi hayırlı? İlah mı var Allah'ın yanında? Hayır! Ama onların çokları ilimden nasipsizliği sürdürüyorlar (Doğa kendiliğinde var olana değil, çevre kirliliği ile onların da yokluğu gözlenir, bu açıdan, tabiat kendi kurallarına göre davranılmayı gerekli kılar).
- **Ümitsiz kalıp, ölüm talep etme yerine, yaşamın sağlanması ile algılanmayacak sonuçlar oluşabilir.** 28/7 Musa'nın annesine şunu vahyettik: "Emzir onu! Onun aleyhinde bir korku hissedince de nehir bırakiver onu. Korkma, üzülme! Kuşkun olmasın ki, biz onu sana geri döndüreceğiz ve onu resullerden biri yapacağız (Zamanımda bakıma muhtaç veya bakılamayacak, çocuk, bebek veya kimsesizlerin devlet tarafından bakıldığı bilinmektedir, bu açıdan sosyal devlet anlayışı olanlar için geçerlidir).
- **Zorba gücün kendisinde olduğunu sanır, kuvvet kullandıkça gücü kaybeder, farkına bile varamaz.** 43/51 Firavun, toplumu içinde haykırıp şöyle dedi: "Ey toplumum! Mısır'ın mülk ve yönetimi benim değil mi? İşte şu nehirler benim altımdan akıyor. Görmüyor musunuz? (İnsanlar gücün kendisinde olduğunu sanır, güç sadece kullanıldığı kadar bireye aittir, eğer zorbalık yapıyorsa bunu da kaybeder).
- **Bir besin, metabolizmaya yararlı olmaz ise, ishal veya çok zorunda bırakabilir, bu açıdan sindirebilmek, fayda önemlidir.** 47/15 Sakınanlara vaat olunan cennetin durumu şöyledir: Orada, bozulmayan sudan ırmaklar; tadı bozulmayan süttten nehirler, içenlere lezzet sunan bir şaraptan nehirler, süzme bir baldan oluşan nehirler var. Ve orada kendileri için her türlü meyvenin yanında, Rablerinden bir de başışlanma var. Bu nimetler içindekiyle, uzun süre ateşte kalıp da içirildiği sıcak su tarafından bağırsakları parçalanan kimse aynı olur mu? (Yaşamın ideal olması gerektiği boyutlar, bozulmama, yararlı olan boyutlar vardır).
- **Korunma ve tedbir temeldir, zarar dokunmama, etik ilkenin ilk basamağıdır.** 54/54 Korunup sakınanlar; bahçelerde, nehir kıyılarındadır. (Yaşamda ideal yerler, doğaya yakın yaşanabilecek yerler olmaktadır).
- **Dengeli olduğu sürece, farklı şeyler tada tat katar, şeker ve acı birlikte bile kullanılabilir.** 55/50 O cennetlerde iki nehir var, kaynayıp akan. (İnsanları mutlu kılan tek boyut değil, farklı boyutlarda mutluluk sağlar).
- **Affedilme, bazı şartları gerektirir, pişmanlık ötesi, yapılanın farkında olup, tamamen uzaklaşmaktır, aynı hataları bir daha yapmamaktır.** 61/12 Günahlarınızı affeder ve sizi, altından nehirler akan bahçelere, sürekli cennetlerdeki temiz-bereketli barınaklara yerleştirir. İşte bu en büyük başarıdır (Yaşam boyutunda bir birey amaç ve güdü olarak, nimet ve değer yaratma peşinde olanlar, hata yaparlarsa, suç olmadıkça affedici olunur).
- **Gerçek ortaya çıkınca, amaç ve güdü öne çıkacaktır, elde edilen değerlerin insanlıkta olması öncelik olacaktır.** 64/9 Toplanma günü" için sizi bir araya getirdiği gün, karşılıklı aldatis ve aldanışların ortaya çıktığı gündür. Kim Allah'a iman eder, barışa/hayra yönelik bir iş yaparsa Allah onun çirkinliklerini örter ve kendisini altından nehirler akan cennetlere, içlerinde sürekli

kalmak üzere yerleştirir. İşte büyük başarı budur (Bilerek, isteyerek, amaçlayarak bir nimet, bir hayır işi için çabalar, değer üretmeye çalışırsa, eğer çirkin olursa, amaca bakılır, suç kabul edilmez, toplumda yine de kabul ve onurlandırılır).

- **Nimet üzere olup, çalışarak değer üretenler, gelecek nesilde de bir boyutun sürekliliğini sağlarlar, güçlenirler.** 71/12 "Sizi, mallar ve oğullarla güçlendirir, size yeşil bahçeler lütfeder. Ve sizin için nehirler akıtır (Yaşamda insan bir süre vardır, ancak nehirlerin akması gibi, nimet yaratılması, oluşturması ile, burada bir süreklilik olacak, güzellikler devamlılığı sağlanacaktır. Bahçe ortamın yeşillenmesi, çalışarak değer yaratılması, bahçenin de çalışma, çabalama ile güzel olduğu vurgusu ile, mallar, genç nesillerin oluşması ancak iyilik ve güzelliklerin onlar tarafından sahip olması ve devamlılığı ile sağlanabilecektir).

Kutsallaştırma

İnsanlar suyun bedeni, elbise ve diğer boyutları temizlemesi ile, şeytanlıktan ve kötülükleri temizlediği kanısı hakimdir. Akıl, beyin içini temizleyen fikirler olmalı iken, dışardan su ile olması, hatta deniz, göl veya akar suya girerek temizleneceğini sanması, bir algı ötesi, kültürel bir boyut olmakta, tüm yazılı Din boyutlarında (Kuran) olmadığı görülmektedir.

Okunmuş su denilen yaklaşımda da okunanların kutsallık ile alakası yoktur.

Religion (Water), Wikipedia³

Water is considered a purifier in most religions. Faiths that incorporate ritual washing ([ablution](#)) include [Christianity](#), [Hinduism](#), [Islam](#), [Judaism](#), the [Rastafari movement](#), [Shinto](#), [Taoism](#), and [Wicca](#). Immersion (or [aspersion](#) or [affusion](#)) of a person in water is a central [sacrament](#) of Christianity (where it is called [baptism](#)); it is also a part of the practice of other religions, including Islam ([Ghusl](#)), Judaism ([mikvah](#)) and [Sikhism](#) ([Amrit Sanskar](#)). In addition, a ritual bath in pure water is performed for the dead in many religions including Islam and Judaism. In Islam, the five daily prayers can be done in most cases after washing certain parts of the body using clean water ([wudu](#)), unless water is unavailable (see [Tayammum](#)). In Shinto, water is used in almost all rituals to cleanse a person or an area (e.g., in the ritual of [misogi](#)).

In Christianity, [holy water](#) is water that has been sanctified by a priest for the purpose of [baptism](#), the [blessing](#) of persons, places, and objects, or as a means of repelling evil.^{[176][177]}

In [Zoroastrianism](#), water ([āb](#)) is respected as the source of life.^[178]

Yorum

Gusül abdesti ile günlük alınan abdestin, bir bakıma ruhsal temizlik yaptığı belirtilmektedir. İslam boyutunda, bu kültürel anlamda iken, bunun Kuran ile temizlenme olmadığı, sadece temizlik boyutudur. 4/43: bu vurgulanmaktadır. Temizlik önerilmektedir, bunun Kuran algısı aşağıdadır. (4/43 Ey iman edenler! Sarhoşken, ne söylediğinizi bilinceye kadar, cünüpken de -yolculuk halinde olmanız müstesna- boy abdesti alıncaya kadar namaza/duaya yaklaşmayın. Eğer hastalanırsanız yahut yolculuk halinde bulunursanız yahut biriniz tuvaletten gelmişse yahut kadınlara dokunmuşsanız, bütün bu durumlarda su da bulamamışsanız, temiz bir toprakla **teyemmüm** edin. Yani yüzlerinizi ve ellerinizi mesh edin. Allah **Afüvv**'dür, günahları affeder, **Gafûr**'dur, hataları bağışlar. (Burada akıl bulanık iken, yolculukta temizlenmek, kısaca temizliğin önemi vurgulanmaktadır).

Properties of water. Wikipedia⁴

Philosophy

The Ancient Greek philosopher [Empedocles](#) held that water is one of the four [classical elements](#) along with fire, earth and [air](#), and was regarded as the [ylem](#), or basic substance of the universe. [Thales](#), who was portrayed by Aristotle as an astronomer and an engineer, theorized that the earth, which is denser than water, emerged from the water. Thales, a [monist](#), believed further that all things are made from water. Plato believed the shape of water is an [icosahedron](#) which accounts for why it is able to flow easily compared to the cube-shaped earth.^[179]

In the theory of the [four bodily humors](#), water was associated with [phlegm](#), as being cold and moist. The [classical element of water](#) was also one of the [five elements](#) in traditional [Chinese philosophy](#), along with [earth](#), [fire](#), [wood](#), and [metal](#).

Water is also taken as a role model in some parts of traditional and popular [Asian philosophy](#). [James Legge](#)'s 1891 translation of the [Dao De Jing](#) states, "The highest excellence is like (that of) water. The excellence of water appears in its benefiting all things, and in its occupying, without striving (to the contrary), the low place which all men dislike. Hence (its way) is near to (that of) the [Tao](#)" and "There is nothing in the world more soft and weak than water, and yet for attacking things that are firm and strong there is nothing that can take precedence of it—for there is nothing (so effectual) for which it can be changed."^[180] [Guanzi](#) in the "Shui di" 水地 chapter further elaborates on the symbolism of water, proclaiming that "man is water" and attributing natural qualities of the people of different Chinese regions to the character of local water resources.^[181]

Yorum

Elementler; ateş, toprak, have ve su olarak ayırırken, tümünün sudan oluştuğu kavramı hakim idi. Çinlilerde ise ateş, toprak, tahta ve metal olarak vurgulanmaktadır. Su insan olarak görülmektedir.

Yukarıdaki bir yansıması bir felsefe ötesi, bir inanış olmakta, su bir kutsal ve canlı, yaşamsal bir varlık olarak sunulmaktadır.

Konunun Özetlenmesi

Su, kendisine kutsallık verilen, bazı suların kutsal olduğu, suya okunduğu, kutsallık kazandırıldığı algılarının olduğu toplumlarda, bu yanlış demek bir şey ifade etmez, sadece sizi inançsız addederler. Bu açıdan Kuran temelinde su ile ilgili boyuta bakılarak, ayrıca şeytan kavramı üzerinde de durulmuştur.

İnsana birisi ikna veya başka yol ile tesir eder, emir ile yaptırırsa, bu durumda emri veren sorumlu olmalıdır. İkinci Dünya Savaşı sonrasında kurulan Mahkemede etik üst hukuk olarak, suç unsuru taşıyan emirlerin yapılmayacağı, yapanın sorumlu olduğu vurgusu vardır. Anayasamızın⁵ 137. Maddesi de açık ve net sunmaktadır.

Dolayısıyla şeytan sadece fikir olarak kendi düşünce boyutunda, arzular ve benlikte olmakta, etik ve insanlıkta olanlar için ise gündem dışı olmaktadır. Şeytan fiil, somut veri olarak, fiile kızılır, faile kızılmaz ilkesi geçerliliğini taşır.

Büyü, masal ve buna göre kutsallık sağlayan, olan bir boyut, özellikle su kabul edilemez. Eylemi yapan bireydir.

Suyu kutsal kılmak için okunulan dualara⁶ bakılınca (www.ahmettunalilar.com) Türkçe anlamı açık sunulduğunda, olayın farklı olduğu ortadadır.

- **İnananların içine şifa versin.** 9: Tövbe 14: Savaşın onlarla, Allah elleriniz olarak onları azaplandırın, rezil etsin onları, onlara karşı size zafer kazandırın, iman edenler topluluğunun içine şifa versin. (Buradaki şifa, sosyal ve toplumsal doğruyu, gerçeği görme boyutudur, tıbbi alakası olamaz).
- **Kuran bir öğüt, bir şifa, rehber, rahmettir.** 10: Yunus 57; Ey insanlar size Rabbinizden bir öğüt, içinizde olan için bir şifa, iman edenler için bir Huda (rehber) ve rahmet gelmiştir. (Burada Kuranın şifa olduğu, bir öğüt olarak insanları aydınlattığı belirtilebilir).
- **Kuran içinde aklını kullananlar için bir ibret ve şifa vardır.** 16: Nahl 69; ... onun içinde insanlar için şifa vardır. Bu olayda da aklını kullananlar için bir ibret vardır. (Burada da Kuran insanlara bir şifa ve ibret olduğu belirtilmektedir).
- **Kurana inananlar için, şifa ve rahmettir.** 17: İsrâ 82; Kurandan iman edenler için şifa ve rahmet olan şeyleri inzal ediyoruz. Zalimlerin ise sadece hüsrânını arttırır. (Burada şifa boyutunun doğru ve geçekte olan için söylenmektedir).
- **Hastalıklarda şifa veren Yaratılıştır.** 26: Şuara 80; Hastalandığıma odur bana şifa veren. (Burada hastalık ve iyileşmenin yerçekimi gibi doğa bir olay olduğu belirtilmektedir).
- **Kuran'ın Arapça olması, anlaşılır, hakikate erdirici, sağlıklı düşünce bilgisi olmasıdır.** 41: Fussilet 44; Eğer O`nu Arapça olmayan bir Kur'an olarak oluştursaydık, elbette: "Ayetleri anlaşılır olmalıydı! Arapça konuşan (Rasulü) Arapça olmayan (Kur'an; ne biçim iş bu)?" derlerdi... De ki: "O, iman edenler için hakikate erdirici ve şifadır (sağlıklı düşünce bilgisi)!" İman etmeyenlere gelince, onların kulaklarında bir ağırlık vardır ve O, onlar için anlaşılmaz bir nesnedir! (Bu nedenle sanki) onlar uzak bir mekândan nida olunurlar. (Burada temelde

anlama, kavrama ve farkındalık boyutu belirtilirken, bunun büyü gibi ele alınması, tam ters bir yaklaşım, kulaklarında ağırlık olanın kişiliğidir).

Sonuçta, bahse konu edilen Kurandır. Kuran temelinde okunanlar, eğer Türkçe okunsa ve anlamlarına bakılsa, bunların büyü ve kutsal iyileştirme boyutunun olmadığı belirgindir.

Faydası olduğunu iddia edenler plasebo etkisidir, sıklıkla endojen bazı mutluluk hormonlarının sentezlemesi ile ağıri eşliğinde azalma yapabilirler, bu tedavi ettiği anlamını taşımaz.

Kim suyun iyileştireceğini, kutsal gücü olduğunu söylüyorsa, kendisini kandırmakta, okuduğu dua, Kurana bakınca bunu net algılayacaklardır. Örf ve adete göre plasebo etkisi olabilecektir.

Kaynaklar

- 1)---Kuran: Y. N. ÖZTÜRK, Kur'anı Kerim Meali. www.yeniboyut.com/meal.asp.
- 2)--- Kuran: Ahmed Hulusi. www.ahmedhulusi.org
- 3)--- Religion (Water), Wikipedia
- 4)--- Properties of water (Philosophy). Wikipedia
- 5)--- T.C. Anayasa. www.mevzuat.com
- 6)--- Su Duaları: www.ahmettunalilar.com